

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET ·

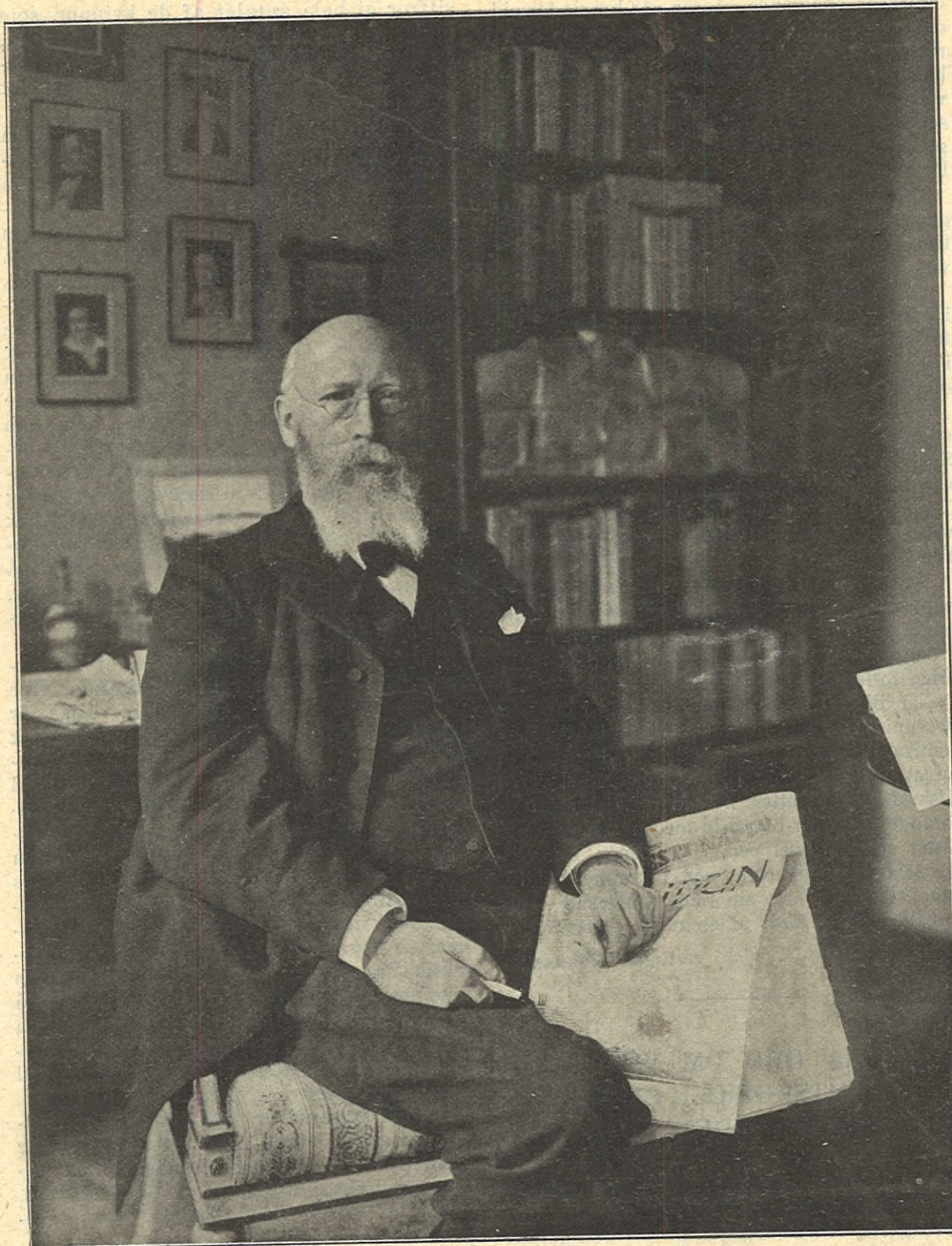
N:r 50 (729).

LÖRDAGEN DEN 15 DECEMBER 1900.

13:DE ÅRG.

PRENUMERATIONSPRIS PR ÅR: IDUN KR. 5:— IDUNS PRAKTUPPLAGA > 7: 50 IDUNS MODETIDN. MED PL. > 5:— IDUNS MODETIDN. UTAN PL. > 3:—	UTGIFNINGSTID: HVARJE LÖRDAG. LÖSNUMMERPRIS: 10 ÖRE.	REDAKTÖR OCH UTGIFVARE: FRITHIOF HELLBERG TRÄFFAS SÅKRAST KL. 2—3. REDAKTIONSSEKR.: JOHAN NORDLING.	BYRÅ OCH EXPEDITION: KLARA S. KYRKO GATA 16, 1 TR. ÖPPEN KL. 10—5. ALLM. TEL. 6147. RIKS 1646	KOMMISSIONÄRER ANTAGAS ÖFVER HELA LANDET PÅ ALL- DELES SÄRSKILDT FÖRMÅNL. VILLKOR. STOCKHOLM IDUNS KUNGL. HOFBOKTRYCKERI.
--	--	---	--	---

BIRGER SCHÖLDSTRÖM.

BIRGER SCHÖLDSTRÖM I SITT ARBETSNUM. FOTOGRAFI FÖR IDUN AF A. BLOMBERG.

EN HÖGSOMMARDAG ÅR 1890 sammanträffade den, som skrifver dessa rader, för första gången med Birger Schöldström. Det var å Söndags-Nisses redaktionsbyrå, som den tiden inrymdes i en anspråkslös lokal vid Klara norra Kyrkogata.

Frans Hodell hade nyligen afidit, och tidningens yppersta litterära medarbetare, som Birger Schöldström odisputabelt var, stod under några veckor i spetsen för den redaktionella ledningen. Undertecknad kom med den obetydliga poetens vanliga ärende, då han traskar i väg upp på en redaktionsbyrå: att utforska, huruvida hans senaste dikt skulle gå in i den stora förgätenheten, antingen via papperskorngen eller tidningsspalten.

Ugglan tycker ju, att hennes ungar äro de vackraste i världen. En genomsnittspoet, begåfvad med en smula själfkritik, har ej fullt så höga tankar om sin andliga afkomma; men han älskar den i alla fall och ser naturligen helst, att hans alster inte aflifvas, förrän de hunnit lefva sitt dagsländelif.

Poemet i fråga är nu glömdt både af författaren och dem, som tilläventyrs en gång läst detsamma, men hvad jag har i lifligt minne, är detta mitt första angenäma sammanträffande med Birger Schöldström, hvartill det gaf anledning.

Bekantskapen var gjord efter några minuter, och intet af den obehagliga stelhet, som ofta brukar präglade tonen mellan två svenskar, hvilka se hvarandra för första gången, gjorde luften kylig eller stulen hård.

Noblessen i hans karaktär, välviljan i hans sinnelag och klarheten i hans intelligens kommo samfäldt till synes, medan han satt midt emot mig vid det korrektur- och manuskriptbestrodda redaktionsbordet och talade. Ögonen fingo en ovanligt varm och liffull glans, under det den högra handen då och då gled öfver det ståtligt böljande skägget eller med vissa rörelser markerade orden. Och hur han talade — eller rättare kåserade!

»Svår är konsten att berätta,» säger fru Lenngren. Men Birger Schöldström kan den konsten i grund. Hans stora beläsenhet, ofantliga personalkänedom, djupa inblick i svunna tidens lif och hans mirakulösa minne — allt detta i förening jämte ett verkligt skaldiskt temperament gifva en säregen stämningens färg åt hans ord, vare sig han talar eller skrifver.

Det finns författare, spirituella författare, hvilka ute i lifvet, bland människorna, förfalla tråkiga genom sin fåordighet och sin skenbara brist på intresse för det lif, som rör sig omkring dem. Det är den maskerade andrikheten eller intelligensen-aristokratens »noli me tangere».

Birger Schöldström utgör dessas motsats, så till vida som han är fullt ut lika intressant i sitt direkta umgänge med människor, som då han i sina böcker ger dem af sin andes utdelning. Och liksom en enda vindfläkt kan få en trädgrupps hela bladmassa att skälva, behöfver hans fantasi endast beröras af ett par ord eller ett namn, för att han på sitt spirituella sätt och med stöd af erinringar, som snabbt knyta tankekedjan i rika mönster, skall ge en fin liten kulturbild eller ett händelseförlopp från ett svunnet tidsskede.

Han liknar därvid miniatyrmålaren, som med pietetsfull hand för penseln öfver emaljens yta och hvars färgval städse förestafvas af den goda smaken och det fina vettet.

* * *

Då Idun i dag pryder sin första sida med porträttet af en af sina högst skattade medarbetare, sker det med anledning af, att denne noble pennans man sistlidne måndag fyllde 60 år.

Birger Schöldström är nämligen född den 10 december 1840 i den lilla västkuststaden Kongsbacka.

Efter år 1861 aflagd mogenhetsexamen var han någon tid anställd i D. F. Bonniers bokhandel i Göteborg, men öfvergick 1863 till journalistiken först i Göteborg, sedan i Stockholm, där han sedan 1867 arbetat inom olika tidskrifter och tidningar, längst och mest i Nya Dagligt Allehanda, i hvilket pressorgan han åren 1873-83 verkat som fast medarbetare och efter 1889 som tillfällig.

Redan innan sitt 20:de år lämnade han bidrag till Göteborgs Handelstidning. Den 6 december 1860 stod där hans allra första tryckta uppsats: en kritik öfver 8:de delen af Biografiskt Lexikon, ny följd. Birger Schöldström har således i dessa dagar nått äfven 40:de årsdagen af sin debut på skriftstallarbanan.

Första egentliga uppmärksamheten på Schöldström fästes dock genom en på våren 1868 utgifven skrift: »Till teaterfrågan», riktad mot dåvarande regimen vid de kgl. scenerna. I denna på sin tid mycket uppseendeväckande broschyr — den utkom på Lars Hiertas förlag och utgick på 14 dagar i 2 upplagor — var Carl Henrik Atterling, den ifrige teatervännen, medarbetare.

En annan ej mindre uppseendeväckande skrift af S., ehuru på ett helt annat fält och rörande sig om helt andra intressen än de sceniska, utkom några få år därefter, nämligen den 1872 i 30,000 exemplar spridda broschyren »Några ord i stenkolsfrågan»; äfven häri hade han emellertid en medarbetare i förste landtmätaren greve Henning Taube, den på sin tid mycket bekante riksdagsmannen och socialekonomiske artikelförfattaren.

Schöldströms rykte som skriftställare daterar sig dock egentligen från 1883, då hans kulturhistoriska samlingsverk »Förbiskymtande skuggor» utkom samt mottogs med enhälligt bifall från såväl kritikens som allmänhetens sida samt delvis genast öfversattes till danskan (af Erik Bögh) och norskan.

»Denna bok», säger en anmälare i Nya Dagl. Allehanda, »kan nämligen sägas utgöra en fullständig exponent för hela hans författarebegåfning, som är på en gång iakttagarens och samlarens. Med öppen blick för karaktärsdrag, situationer och

händelser, som de flesta låta passera förbi sig obeaktade, förenar han den lifligt intresserade litterära detaljsamlarens forskningslust och vakna sinne för sådana egendomligheter och smådrag, hvilka nu äro för längesedan bortglömda, men mången gång väl förtjänta af att änyo framdragas ur bibliotekens gömmor och som, sammanställda med hvarandra, kunna vara ägnade att sprida nytt ljus öfver framtående eller kända personligheter eller öfver märkliga tilldragelser. Det myckna han själf sett och iakttagit och de fynd han gjort under flitiga forskning i »gamla luntor» har han med konstfaren hand sammanfogat till små karaktärsbilder, kulturskisser eller historier. — Alla hafva dessutom det gemensamt, att de utmärka sig för elegant och behaglig stil, hvartill kommer, att de ofta äro pikanta, alltid lättlästa och underhållande.»

Ett sakförhållande, som ej bör förbigås på tal om Birger Schöldströms litterära verksamhet, är, att han hör till de få i vårt land, hvilka äro hemmastadda i ungerska språket, och har han till svenskan öfversatt arbeten af bl. a. Maurus Jokai, Mikzath och Petöfi, öfver hvilken sistnämnde han dessutom författat en lefnadsteckning: »Harposlag och svärdeklång». SjälF säger han: »min kannedom om magyarskan är bara dilettantens»; af de ungerska deltagarne i journalistkongressen 1897 hörde vi dock helt annat. Som bekant, har han äfven från Ungern mottagit offentliga utmärkelser.

* * *

Längs Engelbrektsgatan och fram öfver Humlegårdens slingrande gångar går hvarje förmiddag en reslig gestalt med långsamma steg i riktning mot Kgl. Biblioteket, inom hvars port han försvinner. Utanpå den tillknäppta öfverrocken böljar det yfviga skägget; blicken ser forskande och tankfullt framför sig genom glasögonen; hufvudet är betäckt af en rund, låg filthatt. Det är Birger Schöldström.

I bibliotekets fridfulla salar tillbringar den gamle forskarens sina förmiddagstimmar i intimt samspråk med de bästa vänner, som gifvits åt människor: böckerna.

Om eftermiddagarna brinner arbetslampan i hans skriftrum, och då gå hans fantasi och forskarnit hand i hand och dana nya inslag i den litterära väf, som blifvit Birger Schöldströms specialitet att skapa.

Öfver hans skrifbord nedblicka på honom aderton porträtt af världslitteraturens stormän: Shakspeare, Beaumarchais, Voltaire, André Chénier, Puschkin, Lamartine, Shelley, Byron, Tegnér, Goethe, Schiller, Longfellow, Mickiewicz, Robert Burns, Petöfi, Körner, Edgar Allan Poe och Béranger.

Det är en »de adertons» vittra areopag, som näppeligen kan vara mera lysande och hvaraf några typer framskymta i bakgrunden å vårt i dagsnumret meddelade porträtt af den sextioårige författaren.

När Birger Schöldström nu ingår i ett nytt decennium af sitt lif, kunna hans talrika personliga vänner och ännu talrikare läsekrets ej annat än af hjärtat tillönska honom bevarad lifskraft, som sätter honom i stånd att fortfarande rikta vår bokvärld med nya intressanta alster af sin flitiga penna, en penna, som aldrig sölots i öarlighets och plumphetens dy, utan städse bevarat sin renhet ofläckad — ett nobelt vapen, fördt af en nobel personlighet.

ERNST HÖGMAN.

NÅGRA ORD OM VÅRA STUDENTSKOR OCH OM UPSALA KVINNLIGA STUDENTFÖRENING.

DÅ UPSALA Kvinnliga Studentförening våren 1892 stiftades, lefde man visserligen ej längre till den grad i den gamla goda tiden, att en flicka inte kunde gå på gatan med lexikon under armen, utan måste för att inte väcka uppseende låta

dem bäras af stadsbud till t. ex. hennes studentskrifning, som fallet lär ha varit på den tiden Sveriges första kvinnliga fil. doktor aflade mogenhetsexamen. Men likväl var de kvinnliga studenternas ställning ännu något osäker, och deras manliga kamrater visste ej alltid, hvilken min de skulle sätta upp emot dem. Under sådana förhållanden hade man kunnat vänta, att sammanhållningen mellan de kvinnliga studenterna skulle varit så mycket fastare, men så var ej fallet. Snarast kunde på dem i viss mån tillämpas det gamla ordet, att de voro såsom får, de där ingen herde hade, och af hvilka hvart och ett såg uppå sin väg.

Emellertid blef omsider tiden mogen för en sammanslutning, och så kom som sagdt föreningen till stånd vårterminen 1892, med uppgift »att utgöra ett samband mellan de kvinnliga studenterna vid Upsala universitet» (stadgarnas § 1). Den vann småningom allmän anslutning och har under årens lopp vuxit med antalet af de kvinnliga studenterna vid universitetet, så att den nu räknar mellan fyrtio och femtio medlemmar. — Naturligtvis ange dessa siffror ej hela antalet af de kvinnor, som under denna tid idkat studier i Upsala, då flertalet af dem, som slutat sin akademiska kurs, också på samma gång lämnat föreningen.

Nu äro förhållandena ej fullt desamma med afseende på de kvinnliga studenternas ställning. Ytterligare åtta års vana och närmare bekantskap ha hos många tagit bort det intryck af något utom den vanliga normen och därför stötande, som termen, oftast oförtjänt och missvisande, lyder. Numera tolereras studentskorna åtminstone i de allra flesta fall, och ofta betraktas de af sina manliga kamrater t. o. m. med afgjordt vänliga blickar. Men känslan af att sammanhållning ger både styrka och trefnad, är vaken hos dem, och föreningen är dem kär alltfört. Detta bevisas också af det faktum, att ehuru naturligtvis det ej kan finnas något tvång för dem att gå in i föreningen, de dock mangrant göra det. Kunskap om föreningens tillvaro sprids till de nykomna på så sätt, att de, ehuru ännu ej medlemmar, skriftligen kallas till höstterminens första sammanträde.

Föreningens organisation är ej invecklad. Styrelsen består af ordförande, vice ordförande och sekreterare, som väljas för hvarje akademiskt läsår, hvarvid det dock är regel, att de förutvarande funktionärerna omväljas, till dess de efter aflagd examen lämna staden eller af annan anledning afsäga sig uppdraget. Några hetsigare valstrider har föreningens historia ej att uppvisa, liksom i allmänhet dess förhandlingar utmärkas, visserligen knappast af brist på liflighet, men af fridsamhet. — Styrelsens befogenhet är att sammankalla föreningen, bestämma tid och program för sammankomsterna samt, då den finner lämpligt, till dessa inbjuda personer, som ej äro medlemmar. Sammankomsterna hållas på för tillfället hyrd lokal, vanligen den s. k. Hushållsskolan. Ett önskningsmål är naturligtvis, att föreningen skall kunna hyra egen lokal, där medlemmarna ständigt kunde ha en gemensam mötesplats; men detta är ett mål, som syns så oupphinnligt, att man knappast talar om det.

På sammankomsterna — en i hvarje månad under terminerna — skall enligt stadgarna föredrag eller diskussioner före-

Den friskaste och angenämaste är F. Paulis »ELECTA»-Eau de Cologne, prisbelönt London, Chicago, Paris. Stockholm 1897 erhöi F. Pauli's *Electa* Eau de Cologne högsta utmärkelsen och guldmedalj.

En välkommen julklapp äro de för sin utomordentligt rika och friska vällukt med guldmedalj prisbelönta F. Pauli's »Convaljeviol», »Hägg», »Lökkoja» samt *Electa*-parfymer i olika blomlukter.

SOMATOSE

Erkändt bästa krafthöjningsmedel.

Okar aptiten i hög grad. Erhålles på apotek

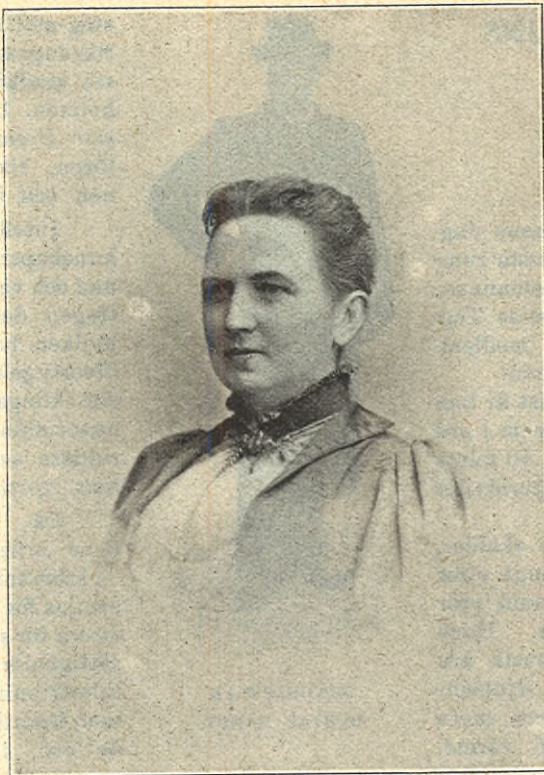
komma. Dessa hållas, respektive inledas, vanligen af någon bland föreningens nuvarande eller f. d. medlemmar; endast mycket undantagsvis ha utom föreningen stående personer därom anmodats. Föredragen äro helt naturligt lika växlande till sitt värde som till sina ämnen. Som exempel på föredragens art kunna följande nämnas, hämtade från de två sista årens uppsättning: Om litterär kritik, Om amerikanska skolförhållanden, Ungrenässansen inom målarkonsten i Florens, Karl Marx, John Ruskin, Fysiologiskt färgsinne och färgblindhet. Egentliga diskussioner förekomma ganska sällan; bland de senaste årens kan nämnas en om den moderna fredsrörelsen. Däremot pläga regelbundet föredragen följas af ett mer eller mindre lifligt meningsutbyte.

Efter sammanträdets allvarliga del, således representerad af eventuella föreningsangelägenheter afgörande samt föredrag eller diskussion, vidtar »samkväm», som det heter på kallelseistan. Detta betyder gående supé och därefter kaffe och »bål», konsumerade af föreningens medlemmar, sittande omkring ett långt bord. För ett par timmar öfverger man då alla tankar på ljudlagar och krångliga texter, Englands öden under det långa parlamentet, gasers utströmningshastighet och anatomisalens sysselsättningar, eller hvad det nu kan vara man annars ägnar sitt tänkande, och är blott en sorglös ungdom i kretsen af glada kamrater. Under kvälens lopp skall då alltid förekomma minst ett tal, nämligen ordförandens tack å föreningens vägnar till aftonens föredragande, utmynnande efter upsaliensisk sed i ett lefve för denna med ty åtföljande hurarop.

Emellertid händer det någon gång, kanske hvartannat år, att sammanträdets allvarliga del mer eller mindre fullständigt annulleras för att i stället ge rum åt en mer än vanligt munter sådan, i det man då ger en teaterföreställning, ett spex. Spexet är författadt för tillfället af någon medlem och spelas af medlemmar för medlemmarna och stundom deras kvinnliga bekanta. — Herrar äro öfverhufvudtaget en osedd företeelse vid Kvinnliga Studentföreningens sammankomster — Till spex hör, som bekant, enligt en i Upsalakretsar gängse naturlag spextidning, och nu ifrågavarande illustra förenings äro oftast både roliga och elaka, d. v. s. uppfylla alla anspråk på en välredigerad sådan.

Med några ord om en annan mera allvarlig sida af föreningens verksamhet må dessa rader afslutas. Föreningen upptar af sina medlemmar inträdes- och terminsavgifter, ingendera öfverstigande två kronor. Sedan en viss summa af föreningens härigenom befintliga penningmedel afsatts för löpande utgifter, lägges det öfriga till en fond, som föreningen håller på att samla för att åstadkomma ett stipendium för kvinnliga studerande vid Upsala universitet. Detta stipendium skall förvaltas och utdelas af föreningen, när en gång fonden vuxit till den minimisumma, 1500 kr., som bestämts för att stipendium skall utgå. Men den tid, när detta skall kunna ske, är ännu dold i en aflägsen framtid, ty de regelbundna inkomsterna ge inga stora summor och de extraordinarie genom gåfvor tillkomna ännu mindre. Öfverflöd på denna världens goda har ju aldrig varit studenternas sak, de kvinnligas lika litet som de manligas.

S. W.

MARIA VON ZWEIGBERGK.

UTI SKÖLFFVENEDS prästgård i Västergötland, då majsol lyste öfver ek, lönn, och björk, föddes 1840 äldsta dottern till hofpredikanten och kyrkoherden J. W. von Zweigbergk och hans maka Marie Louise Staffhell, hvars fader var bankokommissarie vid Riksbanken. Makarna voro flere år bosatta i Stockholm, där hofpredikanten tjänstgjorde uti Maria församling på söder, Adolf Fredrik samt gamla Änkehuset vid Carl XIII:s torg. Ännu finnas de som erinra sig huru talrika och tacksamma åhörare samlades kring honom. Men släktbandet drog hans håg till Västergötland, och af kung Oscar I fick han så mottaga ett regalt pastorat. Måhända var det en bidragande orsak till, att i detta hem, bland allt öfrigt godt, som hos barnen inplantades, också alltid vårdades en varm kärlek till vårt kungahus.

I det fint bildade och musikaliska hemmet blef äldsta dottern tidigt de yngre syskonens lärarinna, den väna hjälp, som till brud smykade mången aktningvärd bygdens tärna, och familjens stöd, då den smärtsamma förlusten af älskad fader år 1861 åstadkom detta hems upplösning.

En tjuguetårig ung kvinna, gick då Marie von Zweigbergk ut i lifvet. Hon fortsatte sin lärarinneverksamhet till hösten 1864, men reste då till Stockholm i afsikt att ägna sig åt gymnastik och anmälde sig vid k. Gymnastiska Centr. Institutet. Första svaret löd, att det var ovisst, om någon kurs för kvinnliga elever kunde anordnas. De äldre damer, som arbetade inom institutet, hade icke aflagt någon examen. Då emellertid tvänne af dem, jämte en yngre samtidigt anmälde sig, så kom den första kvinnokursen till stånd, omfattande 4 elever.

Den 15 maj 1865 blef en stor högtids- och betydelsefull dag för Gymn. Centr. Institutet, som då för första gången öppnade sina portar till examen äfven för det »svaga könet». Också tillströmmade stora skaror af åhörare; »presen» var rikt representerad och uti flere tidningar fick man läsa artiklar om den »nya båna», som härmed öppnats för kvinnan.

Såsom bevis för den icke ringa flit, frk Z. under denna tid ådagalade, må omnämnas, att hon samtidigt med det ansträngande arbetet å institutet genomgick en kurs i dubbel

bokföring vid den s. k. Slöjdskolan, med den tanken, att om gymnastikbanan ej slog väl ut, följa sin håg för räknekonsten. Och hennes varma intresse för sång föranledde, att hon äfven inskrefs som elev hos professor Cronhamn vid Musikaliska akademien. — Att sålunda samtidigt vara elev vid tre läroanstalter måste betraktas som ett vackert prof på mångsidighet och energi.

Under höstterminen 1865 fick fröken Z. anställning vid Institutets medicinska afdelning för kvinnliga patienter, på samma gång som hon deltog i den nya kursen i friskgymnastik. Följande sommar tjänstgjorde hon som biträde hos professor Hartelius i Marstrand. Nyåret 1866 blef fröken Z. kallad till Linköping och uppsatte där eget institut, som af stadens läkare och allmänhet omfattades med stort intresse. I tacksamt minne bevarar hon den välvilja och det förtroende, som här mötte henne.

Efter mycken tvekan följde hon uppmaningen att söka den ordinarie lärarinnebefattningen vid Gymnastiska Centralinstitutet, som våren 1867 blef ledig. Den 15 maj tillträdde hon denna plats, som hon sedan oafbrutet innehaft under 33 år.

Allmänt bekant är, att hon under denna långa tid meddelat undervisning åt elever i hundratal samt bibringat hälsa och ökade krafter åt otaliga patienter. Varmt intresserad af sitt arbete, gaf hon sig ingen hvila under ferierna, utan från sommaren 1865 till år 1890 meddelade hon sjukgymnastik vid västkustens badorter. Under 22 år var hon, gemensamt med sin väninna fru H. Lagerquist, anställd vid Varbergs hafskuranstalt, och en stor skara patienter bevara därifrån hennes behandling i tacksam hägkomst.

Icke ringa var den verksamhet, som fröken Z. äfven under vintrarne utöfvade, ty väl rekommenderad af framstående läkare hade hon då en vidsträckt klientel inom privata hem. Bland sina tacksammaste patienter hade hon på sin tid äfven glädjen att räkna prinsessan Eugenie, och i ordets fulla bemärkelse »kungelig» var den hjärtliga välvilja, som den ädla furstinnan under sina återstående lefnadsår visade fröken von Zweigbergk.

Efter en rik, verksam och lång arbetsdag, ett 33-årigt troget arbete som ordinarie lärarinna i statens tjänst, har fröken von Zweigbergk nu dragit sig tillbaka till privatlivets välförtjänta hvila och ro, följt af tacksamhet och kärlek, ej minst från den stora vänkrets, där hon alltid genom sitt friska, glädtiga och kvinnliga väsen spridt så mycken trefnad och förvärfvat sig det betecknande smeknamnet: »Majstrålen».

C. E. H.

SKANDINA VISK KVINNOKORRESPONDENS.

ALLA DE bland våra läsarinnor, som önska deltaga i den skandinaviska kvinnokorrespondensen, torde nu insända sina anmälningar till Iduns redaktion, Stockholm, med uppgift om fullständigt namn och adress, ålder, samhällsställning (gift eller ogift?) samt huruvida insändaren önskar korrespondera med en norska, danska, finska eller svenska. 20 öre i frimärken bifogas för brefkostnaderna. I den mån anmälningar ingå från grannländerna, skola vi sedan, med ledning af de lämnade åldersuppgifterna m. m., sammanpara de olika korrespondenterna och därefter i bref underätta dem, när och under hvilken adress de kunna begynna korrespondensen, hvilken därpå föres som hvarje annan privat brevväxling.

Af koncentrerade Munvatten är N:r 1

Extra koncentrerad Aseptol à 2 kr. pr fl.

N:r 2 Vademeicum; N:r 3 Gahnelit; N:r 4 Stomatol etc. som bakteriedödande preparat jämför prof. E. Almqvists Intyg. Angenäm, kylande smak. Använd därför konc. Aseptol à 2 kr. S:t Eriks Tekn. Fabrik, Stockholm.

»HELA STOCKHOLM» GENOM IDUNS KAMERA.

FOTOGRAFIER FÖR IDUN AF A. BLOMBERG.

III.

INGEN, som möter *Gunnar Wennerberg* under hans dagliga promenader i hufvudstaden, tänker i främsta rummet på, att han varit den högt ställda ämbetsmannen, landshöfdingen i *Esaias Tegnérs* stad och en af medlemmarne i konungens råd.

F. STATSRÅDET GUNNAR WENNERBERG.

Nej, först och sist är han »Gluntarnes skald», som i ord och toner förevigat 40-talets Upsala med dess naturidyller och studentromantik.

Han hör till de skaldar, hvilkas verk lefva långt efter sedan dagens många små lyror tystnat och förgätits. Hans vers liksom hans musik äro måhända af »mycket liten djupsinighet», men de präglas dess mera af naiv glädje och okonstlad värme, och det är däraf dess lifskraft berättigas.

Eller hvem kan bli oberörd inför en strof sådan som denna:

»Här är gudagodt att vara
o, hvad lifvet dock är skönt!
Hör hvad fröjd från fåglarskara,
se hur gräset lyser grönt!
Humlan surrar, fjärl'n prälar,
lärkan slår i skyn sin drill,
och ur nektarfyllda skålar
dricka oss små blommor till.»

Dessa rader med sin osammansatta lifsfilosofi och sin idylliska naturuppfattning äro typiska för den *Wennerbergska* sångmön.

Men han har också anslagit andra strängar på sin lyra, då han på krigsmarschens breda och pointerade rytmer sjungit om fosterlandskärlek och mannamod, sjungit om själfuppoffringens heliga plikt för Sveriges söner, »då Nordens ovän hotar.»

En personlighet, som också skapar »sänger i pansar», är krigsministern *J. E. Crusebjörn*. Han ser förvisso ej på tingen med skaldens skönhetsuppfattande öga, utan med strategens fältkikare, och hvad han tänker, tar icke diktens välklingande form, utan resulterar i vapenrasslets och kanondundrets hemska verklighetsspråk.

KRIGSMINISTERN medelålders man af sympatiskt och frappant utseende gående med snabba

Vid ordet krigsminister fäster man gärna föreställningen om en till det yttre imponerande personlighet, hvilken synes på långt håll bland susande fandukar och manövrerande truppmassor. Vårt försvars nuvarande öfverhufvud saknar emellertid i det afseendet nödiga förutsättningar för att kunna dominera. Men han är i så fall ej den ende fältherre, som gjort skäl för namnet »le petit».

Nästa figur tillhör icke krigsteatern, utan »de bräder, som föreställa världen». *Gustaf Ranft* är en af Svenska teaterns mera använda skådespelare, om han ock näppeligen kan räknas till de mera betydande. Men få bland hans kolleger kunna bättre än han uppbära en kostym. Om ni inte tror oss, så betrakta bilden! Den kan till och med fylla ett skräddartemperament med saliga känslor.

Ofver *Riddarholmsbron* kommer en

SKÅDESPELAR GUSTAF RANFT.

REDAKTÖR HJALMAR BRANTING.

SKÅDESPELAR A. HANSSON.

steg mot ämbets- och riksdagsmännens tygsta stadsdel, *Riddarholmen*. Det är *Hjalmar Branting*, redaktören, riksdagsmannen och folktalaren.

Intelligent och kunskapsrik, frisinad och varmhjärtad, trogen den sak, för hvilken han af ärlig öfvertygelse drager sin klinga, är han ensocialdemokratiens riddare sans *peure et sans reproche*.

Då hufvudstadens arbetarhärer i vårbrytningstiden samlas för att demonstrera för sina fri- och rättigheter, ljuda från talartribunen *Hjalmar Brantings* eldande ord, i det han uppmanar dem att på

lagbundenhetens väg enigt sträfva mot målet. Då någon viktig reformfråga debatteras i riksdagen, slungar han vältalighetens spetskulor mot sina politiske motståndare med samma talang, som han i pressen för det skarpa vapnet pennan mot orättvisor och förtryck.

Från den lilla artistingången vid sidan af *Dramatiska teatern* komma ett par sceniska artister efter slutad förmiddagsrepetition.

Herr *A. Hansson* är den unge, löftesgivande skådespelare, som publiken senast sett på ett talangfullt sätt tolka doktors roll i *Aug Strindbergs* mäktiga själfbekännelsedrama »*Till Damaskus*».

Han har temperament, den unge mannen, åt diktens varma eller passionerade tonfall finner han merendels lyckliga uttryck, och han äger den för en ung karaktärsskådespelare ovärderliga förmågan att undvika svulst och uppstyling.

Fröken *Harriet Bosse*, en syster till den framstående romansångerskan fru *Dagmar Möller*, har redan hunnit befästa sin ställning som den finaste ingénue någon stockholmsscen äger. Utan att kunna mäta sig med en fru *Anna Larsen* i fråga om burlesk uppsluppenhet, besitter hon däremot mera kvinnlig finhet än denna, hvilket bäst bevisas däraf, att hon på ett så konstnärligt sätt kunnat spela »damens» vanskliga roll i »*Till Damaskus*».

Den lilla gestalten, som går med blicken tankfullt riktad mot marken, är en af vår litteraturs märkesmän, d:r *C. D. af Wirsén*, skalden och en af de aderton i *Svenska akademien* samt akademiens ständige sekreterare.

Han är en de sällsamma motsatsernas man: som skald djup, varm innerlig och skönhetsdyrkande, som litterär kritiker ofta våldsam, bitter och föga benägen att förstå andra riktningar än dem, som äro analoga med hans eget skaplynne.

Det finnes alltså delade meningar om arten af hans kritiska verksamhet, men endast en mening om hans storhet som lyrisk skald. Det är ock i denna sista egenskap han alltid skall skattas högt af nationen.

Fotografiska bidrag till denna serie mottagas tacksamt från såväl yrkesfotografers som amatörers och hufvudstadens

FRÖKEN HARRIET BOSSE.

D:R C. D. AF WIRSÉN.

BAKOM EN »TROLLKARLS» KULISSER.

NÄRMASTE ANLEDNINGEN till att »Idun» i dag pryder sina sidor med ett par bilder från Grabows atelier är det utmärkta sätt, på hvilket denne konstnär nu senast löst dekorationsfrågan i Strindbergs »Till Damaskus». Sällan har väl Grabow åstadkommit vackrare, med större talang och med mera fint förstående målade fonder än här. Också skyndade sig redaktionen att redan för ett par nummer sedan framställa några bilder af dem.

Men hur många gånger förr ha icke Grabows dekorationer uppväckt vår lifliga beundran! Det har nämligen varit denna mästare förunnadt att på premiärerna, omedelbart efter ridåns uppgång, genom sina färgrika och stilfulla taflor försätta publiken i den rätta stämningen, göra den mottaglig för diktverkets skönhet.

Jag minnes ännu det bifalls-sus, som drog genom den fyll-da salongen, när ridån på premiären gick för första akten till G. af Geijerstams »Stor-Klas och Lill-Klas». Den nordiska midsommarnattens hela underbart gripande mystik fyllde scenen, kom våra hjärtan att skäl-va, och författaren hade i sam-ma ögonblick vunnet spel. Grabows skildring i färg verkade här som ett djupt strådrag, hvilket med ens kom hela pub-

CARL GRABOW I SIN STUDIO. FOTO FÖR IDUN AF A. BLOMBERG.

liken att lystra till diktarens ord.

Roar det er nu att på närmare håll — icke endast från er bekväma fätölj i salongen — göra denna trollkarls bekantskap, så följ mig på en liten visit till mästarens studio.

Om han tar emot? Var inte rädd! Grabow är själfva artigheten — framför allt när det gäller damerna.

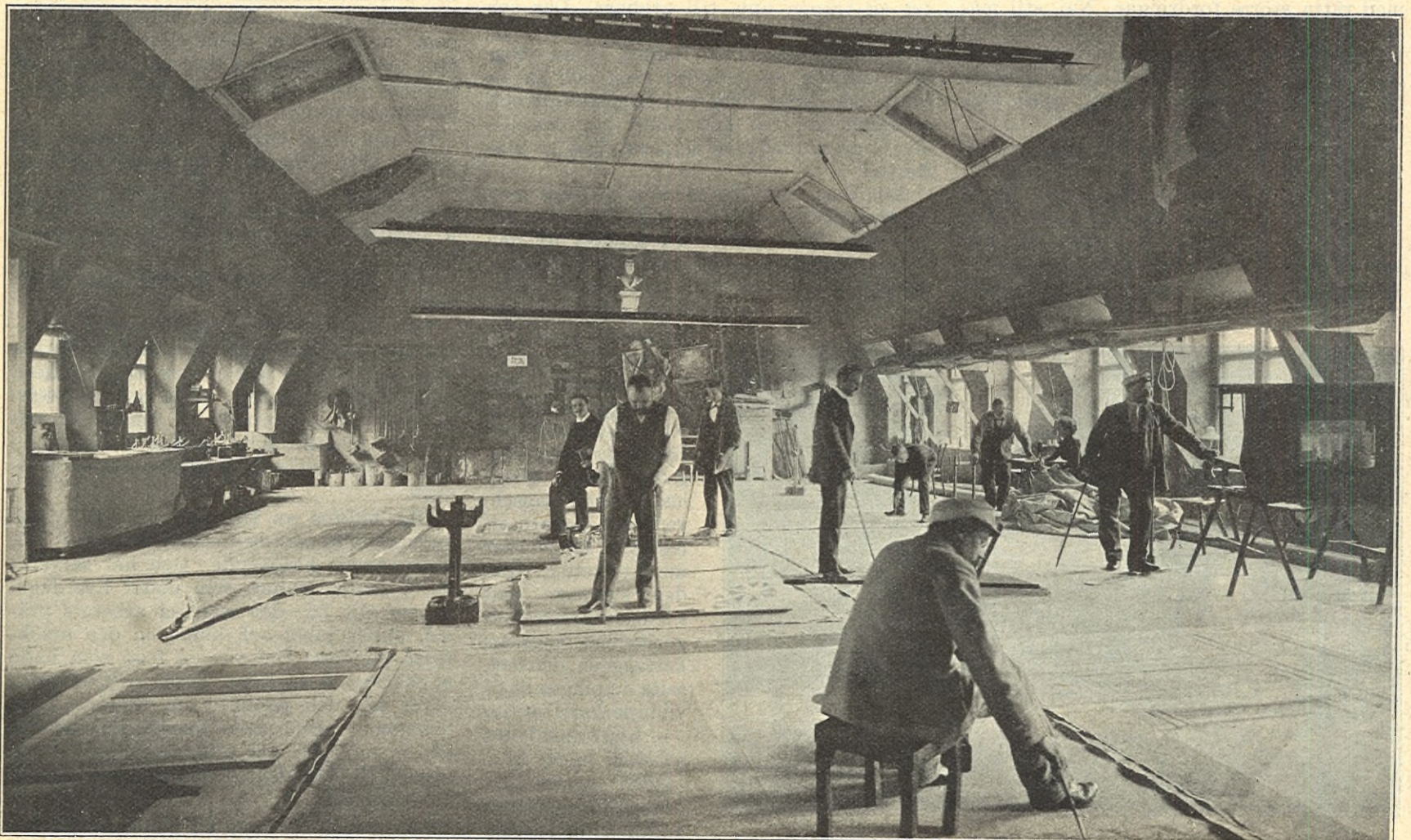
Han bor vid Norra Humlegårdsgatan — nej, det är sant, så hette gatan, när Grabow först byggde sin atelier vid den — nu kallas den Karlavägen, och då är det lätt att hitta, 29 är för resten numret.

Vi gå in öfver den präktiga gården, stiga upp för den korta stentrappan och trycka på knappen till den elektriska ringledningen.

I nästa ögonblick stå vi inne i mästarens skrifrum, elegant, fint och fejdadt, med la France-rosor, som dofta, och chrysanthemer, som här och hvar breda ut sina magnifika, i spektrets alla färger skiftande blomkronor.

Och där ha vi Calle Grabow själf — eller bara Calle, som han i hvardagslag kallas af sina vänner.

Han har nyss stått lutad öfver ritbordet inne i sin studio, sysselsatt med skisserna till Strindbergs »Midsommarsan», och arbetets nervösa ifver ligger ännu öfver honom. Men det hindrar honom inte att, sedan han slängt den hvita sommar-

PÅ CARL GRABOWS ATELIER. FOTO FÖR IDUN AF A. BLOMBERG.

mössa, han af gammal vana bär, när han arbetar, på bordet, med ett: nej, si! hjärtligt trycka våra händer.

Samtalet glider först in på »Till Damaskus», och vi lyckönska till det nya uppslag, som gifvits vis-a-vis framförandet af moderna fantasistycken och historiska skådespel i 50 tablåer. — Ja, något egentligen nytt är det då inte, förklarar Grabow, ty vi veta ju att den framstående dekorationsmålaren Emil Roberg — en den finaste färgkarl — redan på 50-talet använde detta förfaringssätt — med inmålande på fonden af en massa attributsaker och rekvisita. Det förenklar naturligtvis i-scen-sättningen, men jag tviflar på, att det kan användas annat än i alldeles särskilda fall. Inte går man och sätter upp Julius Cæsar eller Strindbergs »Folkungasagan» på det viset.

Men det var nu inte om i-scen-sättning vi skulle tala. Den blir en senare fråga. Vi vilja ha reda på, hur en dekoration blir till, alla de förberedelser, som krävas, innan fonden hänger där fullfärdig på scenen och bildar bakgrund åt skådespelets figurer.

Och Grabow berättar, lugnt och klart — alldeles som hans personlighet är:

— När teatern, den eller den, antagit ett stycke, gör den sin beställning. I vanliga fall har jag redan — så framåt pjesen kommit ut på tryck — innehållet klart för mig. Och i så fall tar jag genast i tu med skisserna. Men för dessa — innan de kunna kastas ned på papperet — fordras ofta ett både ansträngande och långvarigt arbete. Jag måste först sätta mig fullständigt in i tiden — det kräver läsning, studier — i våra da'r gör man minsann ingenting på rak arm. Kritiken har skarpare ögon än förr, den synar våra dekorationer i sömmarna, och publiken, som småningom blifvit uppfostrad, har också med rätta större fordringar. Nej, stil måste det vara — stil i dubbel bemärkelse! Därför händer det äfven, att jag måste göra om och om igen. Till »Torget» i Strindbergs »Folkungasagan» har jag gjort icke mindre än fyra skisser.

— Nå men regissören — lämnar han inga utkast?

— Aldrig. Molander gjorde det någon gång, men när han fick se mina skisser, blef det efter dem det målades. Man kan ju inte heller begära att våra regissörer skola vara tecknare och färgkonst-

närer. Man får vara nöjd, om de kunna belysa en dekoration ordentligt. Molander kunde det.

Under detta ha vi kommit in i det allra heligaste — mästarens studio.

Det är ett litet rum, strax innan för skriftrummet, med ett fönster åt gården, framför detta står ritbordet, höljdt af färggläddor, scenplaner, utkast och de senaste numren af all världens illustrerade tidningar och månadsrevyer.

Detta ritbord är af kulturhistoriskt intresse. Här ha skisserna utförts till de snart oräkneliga dekorationer, som under årens lopp utgått från Grabows atelier. Hvilket kolossalt arbete har icke nedlagts här!

Tänk er bara ett ögonblick tillbaka! — hvilken glänsande rad af fonder rullas icke upp för minnet från Josephson & Holmquists dagar ända tills nu.

Julius Cæsars Rom, Boccaccios Firenze, Lycko-Pers tornkammare, Brands fjällvidder, Fausts Blocksberg, Madame Sans-Genes salonger, Talismanens skimrande palats, Friskyttens klyftor, Vasantasenas lustgårdar, Gustaf Vasas slottsterass, Nilens stigande och fallande vatten, Fort Kearneys jättetrappor — allt detta strålar i färg från väfven. Det är ett féeri utan slut — en hexdans af bilder.

Och ordnade i sina fack, hvart stycke för sig, ligga nu dessa präktiga skisser och bilda ett färgrikt stoff till våra teatrar historia under 80- och 90-talen. Genom att bläddra i dessa artistiska blad, kan man nära nog följa repertoaren vid våra tal- och operetscener tjugo år tillbaka i tiden.

Så, inte sant? — detta enkla ritbord har verkligen ett kulturhistoriskt intresse.

— När så skisserna, fortsätter Grabow, äro fullt avslutade och godkända af teaterns sceniske styresman, förflyttas arbetet en trappa upp, till ateliern. Där syr Hulda — som hon nu snart gjort i tjugo år — ihop väfven till fonder, sättstycken och kulisser, så grundas den, och så ta mina mångåriga biträden, Bergendorff och Brauckmann, till sist hand om den. — Ja, vi gå naturligtvis upp ett slag på atelieren!

Atelieren visar sig vara en jättesal med fjorton väldiga fönster, som släppa in dagen från båda sidor. På golfvet är den nästan färdiga dekorationen till »Folkungasagens» första akt utbredd; i taket ställ-

bara ramper, alldeles som på scenen — Grabow har enkom för ändamålet låtit för länge sedan inreda elektriskt ljus. Rundt omkring väggarna bord, öfverlastade med planschverk och skisser, ett batteri färgburkar med etiketter, från den svartaste natt till den skäraste morgonrodnad, längs ena kortväggen; den motsatta upptages af de vildaste karrikatyrer — hypermondaina snobbar med blötsande cigarretter, svajiga Carmens och andra ännu lefnadsgladare flickor. Vid

ena långväggen står modellteatern — Svenska teaterns scen i miniatyr. Den tjänar till att i förminskad skala, men i detalj, återgifva den verkliga dekorationen. Den användes likväl icke oftare än när det gäller ytterst svåra saker — som nu t. ex. »Torget» i Strindbergs »Folkungasagan».

På ateliern är arbetet i full gång.

Där finna vi Hulda, nästan begrafven i fonder, vid symaskinen. Och Grabows gamle medarbetare, som — efter hvad mästaren själf säger — nog icke så litet bidragit till den stora framgången, stå djupt allvarliga och utpensla i skjortärmarna de sista strecken på den Strindbergska första aktens barberarestuga.

Och Grabow presenterar dem, gladt och kamratligt:

»Här är Bergendorff — stor målare och stor kompositör!»

»Här är Brauckmann — stor målare och stor komiker!»

Och så alla dessa ungdomar, som en gång skola taga vid, där mästarna slutat — Johnte, Leonardo, Lambertuccio — hvad de nu allt på konstspråket heta!

Det ligger målarglädje i luften. Och när så Vicke André kommer dit upp ibland för att rita gubbar — det behöfs ju till vissa stycken porträtt och finfina taflor på väggarna — då må ni tro går där lifvadt till. Det är atelierns högtidsstunder, och drar så Vicke till med en Bellmansstump — och Vicke kan sjunga Bellman som ingen, inte ens Sven Scholander undantagen — då hvilat penslarna för ett ögonblick, och det blir så tyst, att man kan höra vinterflugan surra i taket. Och en vinterfluga gör, som ni vet, inte mycket väsen af sig.

Men skall det arbetas — »Hej, gubbar, här hvilat inga ledsamheter!» som Vicke säger — då vågar jag påstå, att det kan åstadkommas underverk där uppe. Då finns ingen skillnad mellan natt och dag, intet tal om sömn eller hvila, man äter med smörgåsen i den ena handen och penseln i den andra, och äter man inte, så sjunger man.

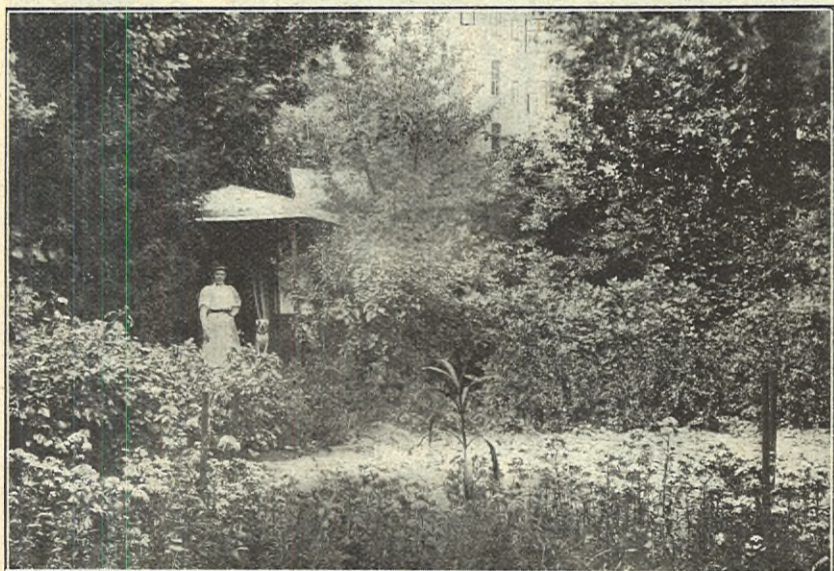
På det viset trollades i december 1894 slottet »Tre Kronor» — ni minns, hur vackert det var? — på elfva dygn fram ur golfvet — och det var dock nära 40,000 kvadratfot, som målades på den korta tiden.

Men arbetar man, så kan man också festa.

När Calle Grabow fyllde femtio år — han har verkligen gjort det, fast det skulle man inte kunna tro — var hela ateliern under Vickers ledning — och utan att Grabow anade det minsta — omskapad till en den praktfullaste matsal i renässans och en den mest förtjusande salong i ro-coco.

Här möttes nu till stor del hvad hufvudstaden har framstående i finansiellt och konstnärligt hänseende. Och här serverades i denna atelier, som under hvardagslivets slit bär det rastlösa arbetets prägel, under jubel och klang en den utsökta middag. Det var en fest, som hade någonting af saga ur »Tusen och en natt» öfver sig, den påminte om Daudets skildringar i »Naboben» — kanske just därför, att man visste att allt detta — salong, matsal, festmiddag — skapats som genom ett trollslag.

Men det är inte midt i vimlet af gäster, man lär känna Calle Grabow.

I CARL GRABOWS TRÄDGÅRD VID KARLAVÄGEN.

Utan det är, när han en skymningsstund sitter och fantiserar vid pianot — det märks, att han är bror till grefvinnan Taubel! — då kommer det någonting så fint och vackert öfver honom, han halfsjunger orden. Och jag kan inte hjälpa, att det för mig ligger mycket mer i denna dämpade sång, än när jag hör en aldrig så berömd tenor stå och skrika för full hals framför rampen.

Eller — när vi sitta, han och jag, och bläddra i det Grabowska bibliotekets skatter — i Haghes originalskisser t. ex., dessa blad af oförligneligt konstvärde, och hvilka nu mera icke kunna fås för pengar. Då blir Calle entusiast — och hans entusiasm, när den någon gång kommer, är oförfalskad äkta.

Eller så en sommarkväll — när vi sitta några få, ostörda, i hans vackra lilla trädgård. De gyllenröda skyarna segla sakta fram öfver staden — hans Stockholm, från hvilket han icke skiljs, hvarken vår eller höst, hvarken vinter eller sommar — Grabow är nämligen genuin stockholmare, född på Ladugårdslandet, Riddaregatan 16.

När vi så sitta där i trädgårdens doft och svalka och rhenvinet i våra remmare får kvällsskyarnas guldglans, då kan det hända, att Grabow säger helt stilla:

»Hvad det är vackert! — hvad det är vackert!»

Och så tar Vicke sin luta, och Bellmansvisan klingar som en hymn till denna sista, idylliska malmgård, där en målare bygger och bor, som älskar konsten, fint och djupt, som de gamle artisterna och diktarne, hvilka en gång drömde här uppe, medan molnen, sakta burna af kvällsvinden, seglade fram öfver bålen, som speglade vårhimmelens blå och syrenernas snöhvita klasar...

DANIEL FALLSTRÖM.

BREF FRÅN LIZZIE I STOCKHOLM TILL MÄRTA I LANDSORTEN.

KÄRA MÄRTA!

Det var en gång i tiden, då det enligt sägen begaf sig, att i december månad vintersolen här uppe i ulti Thule från klar och molnfri himmel med sina strålar kom rimfrosen på den snöhöljda marken att gnistra i tusende nyanser och man på stålsockod fot ritade sirliga runor på spegelblanka isar. Denna härliga sagotid måtte, att döma efter nutida förhållanden, ha tillhört den allra gråaste och mest aflägsna forntidens första tidevarf.

Jupiter Pluvius! Store, blöte guddom, skall du aldrig i nåder upphöra med ditt höga plaisir, att till människors förtvifan och galoschfabrikanters fromma leka syndaflod! Du tycks, lik andra uppenbarelser af samma kön som du, hylla den åsikten, att alla sorger skola dränkas. »Fylgia, Fylgia, fly mig ej, fast jag dras mot det låga i dyn», sjunger John Forsell på sina konserter, och lite hvar har ibland efter en promenad i det undersköna Stockholms gator behof af att bedja vännen Fylgia stanna och ej fly vid ens åsyn.

Några dagars härligt, frostbitet väder med en smula snö kommer ju endast kontrasten att framstå i så mycket bjärtare färger, när det därpå följande obligatoriska slasket åter gör sitt intåg.

Att lifvet här i Stockholm bör te sig något trist under sådana förhållanden är ju klart, dock afbrytes enformigheten af en eller annan liten »amuse», som ju kan förtjäna att omtalas.

»..... har äran inbjuda Fröken Lizzie till soupé med dans ... dagen den» o. s. v. Ofvanstående ej alltför ovanliga och mycket senterade lilla poetiska utgjutelse log emot mig här om dagen, då jag råkade kast ett blått öga på mitt lilla skrifbord och fick klart för mig, att jag var bjuden till vår gamla vän Ingrid på bal. »Har äran», du, det låter något det och begagnas därför ej så sällan; att »i all enkelhet» stod med ytterst »små» pettibokstäfver efter soupéen var ju mer att taga från den skämtsamma sidan.

En bal i Stockholm är en rätt rolig företeelse.

Du skall aldrig tro, att det går att ställa till bal med mindre än tre Carlbergare och minst två kadetter, att »doktor» alltid förekommer, faller af sig själf. »I all enkelhet» förstås. På en bal på landet eller i en landsortstad träffar man ju merendels en hel del bekanta, men det riskerar man aldrig i Stockholm.

Då man ej är i stånd att följa den starkare delen af människosläktet i dess bekväma vana att »slänga kort», går man på visit och diskuterar vädret i flere repriser.

Moster Lova hjälpte mig med min »utstyrel». Du vet sedan gammalt, att ljusblått klär mig charmant, ergo... jag var ljusblå. »I all enkelhet», bara nytt och fint.

Som jag kom något sent, skymtade genom de upplysta fönstren lätta dimfigurer i hvirflande dans, och de dämpade tonerna af den härliga »Sourire d'Avril» bringade till stor förtvifan för den midt emot i vagnen sittande Fina mina pampuscher i valstakt. Sedan jag afbytlats och Fina afpolletterats med en stilla förmaning att icke »bli bekant» med hyrkusken på hemvägen, togs jag vänligen om händer af värdinnan, som med beundransvärdt tålmod för hundrasjette gången traskade rundt och presenterade en »nouvauté» bland de många gästerna.

Herrarnes eviga höga kragar och uppressade pantalonger stodo uppradade längs lediga väggar, och skulle någon af våda råkat intaga en mera fördelaktig vändning, lyste genast en omsorgsfull nackbena och ett par trofast förenade »hvita» N:o 9 3/4 emot en.

Vännen Ingrid hade verkligen lyckats utvälja crème de la crème bland sina vackra flickbekanta, och salongerna företedde en rent af lysande samling. Thyra, vår gamla klasskamrat, var utan gensägelse »la reine du bal», och värdinnan själf gaf henne icke mycket efter.

Naturligtvis saknades icke de oundvikliga äldre upplagorna af de fagra tärnorna, och bildade dessa sin plikt likmätigt en klädsam bakgrund till den förtjusande taftan. Ligger jag härtill några kraschanprydda storheter och en professor i ordnar och värdadt yttre, så torde du ha samlingen fullständig.

Ett par uppressade pantalonger syntes med stora steg styra kurs på min ringa person, och som mitt dansprogram synbarligen var utfärdadt »in blanco», så nedlät jag mig att se nackbenan böja sig öfver programmet och de hvita 9 3/4 plita dit det aktade namnet.

»Har fröken sett Rymmerskan?»

»Neej.»

»Hm, de' va' skada de'. Den ä' så vådligt rolig, så.»

»Jaså.»

»Tycker inte fröken golfvet är bra att dansa på?»

»Joo.»

»Hm.... tackar så mycket... hm!»

Den stackarn försvann, hans konversationsförmåga gick tydligen icke öfver Rymmerskans horisont. Konversationen var för öfrigt alltigenom spirituel och lekande. Hvarannan frågade mig, om jag sett Rymmerskan och de andra hvad jag tyckte om de Wahl. Den där lilla kanaljen Walter, sjökadetten du vet, bjöd upp mig till en polka och bad mig på samma gång sin vana trogen, på sjökadetternas bal i vinter. Som du kanske kommer ihåg, har han den lilla ovanan att bjuda alla flickor-han känner dit, under förhoppning att saken förfaller i glömska.

Jag lofvade till hans stora förfäran att säkert komma, och genast underrätta Moster Lova om saken.

Som vi dansade i en våning och soupéade i den andra, var det ett fasligt spring i trappan och denna var naturligtvis klädd med rökande individer af släktet »homo nackbena».

Jag håller på att glömma tala om för dig om lilla persiska rummet. Beläget i ena ändan af öfre våningen, helt och hållet möbleradt i österländsk stil med dämpadt rosafärgadt sken, utgjorde det naturligtvis en synnerligen gouterad tillflyktsort för oss ungdomar. Speciellt var ett litet förtjusande skymundan med plats för två... alltid besatt. En som icke aktade för rof att alltid abonnera på den, var naturligtvis kusin Gösta, men såvidt jag kunde se, var det aldrig samma klädning som satt bredvid. Sic transit o. s. v. Så om den balen.

Våra teatrar äro litet smått på dekadens. Råkar man kasta en förstulen blick på en annonsplare, i hopp om att upptäcka någon konstnjudning, får man till sin uppbyggelse erfara, att: »Fregattkaptenen», »Wilhelm Tell», »Rymmerskan» och »Damen från Nattkafét» resa »Under löjen och tårar» »Jorden rundt på 80 dagar».

Onekligen något blandadt sällskap.

Lyckoriddaren de Wahl har dragit till Norge för att sköta sin hälsa, Palme är ständigt på gäende

fot med uppvikta byxor, och Vicke André ligger hela dagarna på rygg och målar »skönhetsgudinnor i den blifvande Södra Teaterns ombyggda tak, under det Kongliga Operan »i anledning till heshet» ständigt ändrar affisch och fortfarande låter oss vänta på några verkliga nyheter.

Moster Lova ber naturligtvis om sina hälsningar och skrif snart till din

LIZZIE.

TILL ANNA. EN SERIE SONETER AF HENRIK WRANÉR.

BELÖNAD MED HEDERSOMNÄMNING AF SVENSKA AKADEMIEN.

VII.

JAG drömt en gång att gamla prästgårdslinden, när svala daggen duggar ned i dalar, ibland med gamla templets tintorn talar, och deras telefon är aftonvinden.

Jag stod och lyddes invid skolhusgrinden och hörde då en röst från tempelsalar: »Jag mildrik hvarje mänskorsorg hugsvalar, jag lisar den, som kom med tår på kinden.

Jag har ett frihetsord för den, som slafvar, med orgelns stämma som med änglamunnar jag juldagsottan Sonens lof förkunnar.

Och troget vårdar jag de frommas grafvar. »Då smålog linden. »Under mina grenar två kärleksfulla hjärtan jag förenar.»

VIII.

NÄR hvarje dag med dig jag sitter samman, jag saknar mest vår ifrigt drömde hydda och handen — den med tvänne ringar prydda — Jag vill förtäras då af kärleksflamman.

Ty känns det stundom som en smärtsam gamman att ensam rufva öfver dagar flydda och kärleks syner, ej i blick ens tydda — Fast sagan täljs en gång för lilla mamman.

Det är som själen kunde då magnetiskt dig fjärran famna, fri från grusets band: du syns mig närmast, just då du är fjärran.

Så blir min längtan mig för stark — poetiskt jag luftslott byggt på drömmars lösa sand — jag ilar till den mö mig gafs af Herran.

IX.

I HÖSTLIG natt på molnströdd himmel skrider sin höga ban så mild och skär en stjärna; hon blickar fager som mitt hjärtas tärna, när kyssen glöd på hennes anlet sprider.

Männ' himlens stjärna ock af längtan lider? Männ ej hon solen ville nalkas gärna att värmas, glöda ända till sin kärna, med fara ock att smälta bort omsider?

Hur många världars fall har hon förnummit? Hur mången saknads djup har hon fått ana de många sekler, som hon gått sin bana?

Och dock — när nog i etherns haf hon summit, hon kanske skall sin längtans mål få hinna: till solens barn få flyga och — förbrinna!

(Forts.)

ROMANARKET FÖR VECKAN

måste uteslutas på grund af det stora omfång, detta nummer ändock erhållit genom att *Iduns julnummer 1900* medföljer till samtliga prenumeranter.

Guldmedalj Stockholm 1897 för utmärkte brödsorter samt för framstående industriell verksamhet. Begär priskurant

Delikatess-Spisknäckebröd Högsta grad af mörhet.

SPIS- och KNÄCKEBRÖD många olika sorter.

C. W. SCHUMACHER Kongl. Hofleverantör. — 17 Norrlandsgatan 17 — Stockholm.

DAMER PÅ RYTTARFEST.

DET VAR EN TID, då stolts jungfrun lätt svingade sig i sadeln på den otåligt skrapande gångaren, som, hållen af en svens starka hand, fraggtuggade bettet. Hon tog »falk over arm», sprängde ut från borggården följd af jägarskaran, sprängde ut öfver skog och mark, sprängde ut på jakt! I rusande firsprång gick det, plymen i baretten blåste ut af vinden, det långa håret fladdrade i vågor och ridträktens sammet smög i långa veck ned efter hästens sida. Kraft i arm och mod i harm, främst i tēten stolts jungfruns snöhvita hingst, styrd af sin härskarinnas säkra hand, styrd öfver diken och vallar! Det var i den tiden medeltiden, den poetiska tiden, då jungfruns skönhet och skicklighet att styra sin gångare gode skattades högre än allt annat. Det var en tid, men den är förbi!

Nej, den är ej förbi, den lefver än och skall alltid lefva, så länge den ädlaste bland alla idrotter, ridten, står högt i gunst hos den nordiska kvinnan, bringande hälsa, mod och kraft.

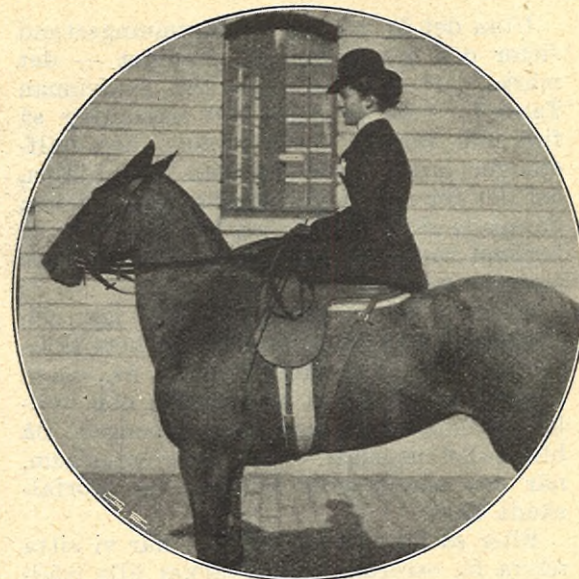
Att ridningen här i Stockholm har blifvit idrotten par preference, ha vi nog vårt Tattersall att tacka för. Den har utan tvifvel tagit loften af den förr så fruktade konkurrenten, velocipeden, och kommer nog att allt framgent göra det. Nu rider stolts jungfrun i korrekt engelsk riddräkt en kadriļ i Tattersalls öfre ridhus, rider efter en orkesters smekande

valser under beundrande blickar från åskådarlåktaren.

Dessa årligen återkommande ryttarfester i det populära Tattersall rōna allt större intresse och avslutning. Man slåss om äran att få deltaga i någon kadriļ, och bland damerna, som med sina nummer utgöra festens glanspunkt, uttagas de vackraste och skickligaste. Att de blifva skickliga är ej att undra på med den grundliga undervisning, som kommer de unga damerna till del. Det är för dem ej blott en passetemps och en motion, utan de bibringas verkligen en elegant sits till häst och ett herravälde öfver hästen, som icke ger något annat tidevarf efter.

Att ridningen blifvit så gouterad i hufvudstaden får nog till största delen tillskrifvas det öfverlägsna sätt, hvarpå etablissementets direktör, ryttmästaren friherre Hermelin, sköter detsamma, och som bevis på den stora tillslutningen vid Tattersalls lektioner kan nämnas, att antalet ridande nu är 150 om dagen.

Veckans »ryttarfest» var lysande. Uppför Tattersalls mattbelagda marmortrappor strömmade åskådare och fyllde till sista möjliga plats den stora läktaren i öfre ridhuset. De voro de utvalda, som lyckats erhålla det starkt begränsade antalet biljetter och nu kommo för att skåda all härligheten. Etablissementet var briljant upplyst, de elektriska bågglamporna kastade sitt hvita sken öfver både läktare och ridhus, det senares stora väggspeglar återgäfvō mångdubblade de brokiga scenerna från

GREFVINNAN CLARENCE VON ROSEN TILL HÄST.

hästutställningen väckte damernas ridning berättigad uppmärksamhet, men man konstaterar dock med lätthet, att framstegen sedan dess äro i ögonen fallande. Se, hvilken finess, hvilken elegans i sits och manövrering, med hvilken lätthet och säkerhet hästarne föras på volten och i turen! Damerna visa sig hafva fin uppfattning om ridning, hästarne gå i utmärkt form och med precision. All heder åt ryttarinnorna och deras skickliga instruktör, löjtnant O. Ström. Lifligt bifall hälsar deras vackra bedrift. Damerna i denna ridt äro fröknarna af Ugglas, Victorin, Boberg, Pegelow, Mannersträhle och Dietrichson.

I ett därpå följande nummer rida åtta damer kadriļ tillsammans med lika många herrar. Äfven här gör sig färdigheten gällande, och det är en charmant syn, dessa eleganta och smidiga unga damer till häst med sina uppvaltande kavaljerer. Det är doktorinnan Lundberg, fröknarne Krook, Ahnländer,

1

2

3

FRÅN RYTTARFESTEN PÅ TATTERSALL. 1. GRUPP AF DAMER I SKOLRIDT. 2. FRÅN »ARTISTERNAS FOYER». 3. I »DAMERNAS KLÄDLOGE». FOTOGRAFIER FÖR IDUN AF A. BLOMBERG.

ridhusets inre, en manstark orkester lät höra sig från en i salens andra ända befintlig musikläktare, allt var lif och fest!

Programmet var vackert och rikhaltigt.

Ej mindre än 6 damer uppträda samtidigt i skolridt, alla beridna på charmanta fuxar. Det är aftnens clou. En så vacker prestation i damridt har förut ej förekommit i Stockholm. Redan vid ryttarfesten förliden höst och i våras vid

Falk, Pauli, Markstedt, Dietrichson och Axell som rida kadriļen.

Programmet upptager ännu ett nummer, hvari en dam deltagar, och det intet mindre än »Jeu de rose», där man får det nöjet se fröken Boberg på ett mäterligt sätt upptaga täfningen med tvänne officerare.

Skolridt och hinderridt af officerare, kadriļridt af 16 civila ryttare och uppvisning af 10 skolungdomar fullkomna den vackra uppvisningen.

Hvad damerna särskildt förtjäna en mention honorable för, är deras synnerligen eleganta riddräkter, i hvilkas engelska snitt, lika för alla, man tydligt spårar *damskräddarens* vana hand. Det är den numera obligatorisk vordna, kontinentalt släta dräkten med små skört, utan en rynka från hals

till få. Som en modelldräkt af ytterst elegant och fint snitt meddela vi ett porträtt till häst, taget af grefinnan Clarence von Rosen, född von Blixen-Finecke.

Det är att hoppas, att Stockholms Tattersall med sina komfortabla ridhus, klubbrum, toalettrum m. m., sina charmanta hästar och dito ridundervisning skall allt framgent utgöra en kär mötesplats för hufvudstadens damer.

»LADY GARET».

UR DAGSKRÖNIKAN

FRÖKEN SOFIA GUMÆLIUS, den kända grundarinnan och innehafvarinnan af »Nya annonsbyrån» härstädes, fyllde den 8 dennes 60 år och blef med anledning därpå föremål för varm hyllning från när och fjärran. Fröken Gumælius är, som bekant, en af våra mest framstående och energiska affärskvinnor och har genom sin utmärkta ledning och praktiska blick från en ringa början upparbetat sin byrå till den stora betydelse och det anseende, den nu äger, som förmedlare mellan den annonserande allmänheten och affärsvärlden samt tidningspressen. Hon har också alltid utmärkt sig som en god och omtänksam arbetsgifvare för sin stora personal, hvilket förvärfvat henne allas lika stora tillgifvenhet som aktning: Då *Idun* redan i en tidigare årgång bringat fröken Gumælius' porträtt och utförligare biografi, inskränka vi oss nu till att med dessa enkla rader bringa den aktade jubilaren vår hjärtliga hyllning.

*

ETT GAMMALT SLOTT I NY DRÄKT. I nummer 98 för sistlidne år meddelade *Idun* en reproduction af det nyrestaureerade Örebro slotts yttre, d. v. s. af dess då nyss färdigvordna östra fasad.

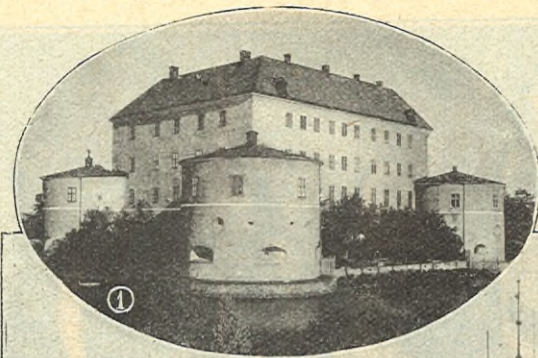
Då kronprinsen i dessa dagar gästade den vackra Hjälmarestaden och haft sitt residens i den nu komplett färdigrestaureerade borgen, hvars officiella invigning samtidigt ägt rum, meddela vi som ett äropos för dagen ytterligare några bilder från det historiskt minnesrika fästet, nämligen en vy af den nordvästra fasaden, vidare en detaljbild: portalen, som för in till borggården, och slutligen, till jämförelse, en totalvy af slottet, sådant det tedde sig före restaureringen.

*

PRESIDENT LOUBET i skinn! Ja, det låter onekligen en smula egendomligt, men ett faktum är emellertid, att franska statens öfverhufvud blifvit framställt i detta unika material för skulptural

ETT UNIKT KONSTVERK: PRESIDENTEN LOUBET I SKINN.

ÖREBRO SLOTT. 1. FÖRE RESTAURATIONEN. 2. EFTER RESTAURATIONEN. 3. PORTALEN PÅ HUFVUDFASADEN. A. BARR FOTO.

konst. Vår i dagsnumret meddelade reproduction af bysten ådagaläger, att arbetet är utfördt med en sällspord skicklighet och fyndighet. Upphofsmanen till konstverket är en svensk arbetare hos pälsvarufirman Jungman i Paris, hr Arvid Lindahl.

Bystens hufvud är framställt af s. k. breitsvans (ofödt lamm), hår, skägg, ögonbryn af chinchillasvansar. Hvarje hårstrå är insydt för hand. Rock och väst äro af sälskinn, de två monogrammen och palmen kring bysten af utter o. s. v. Herr Lindahl har arbetat på bysten nästan ett halft år, mystiskt dold för sina kamrater i en speciell atelier, som dessa skämtsamt döpt till »Fort Chabrol».

Det originella arbetet anses af kännare såsom det yppersta i sitt slag.

*

DROTTNING SOPHIAS FÖRENING till understödjande af härens sjukvård. Om denna nybildade förening innehöll n:r 47 af *Idun* för i år en uppsats, i hvilken det behjärtansvärda ändamål, för hvilket föreningen skall arbeta, framhölls.

I dessa dagar hafva kallelser till aktiva medlemmar i denna förening utsändts. Enligt stadgarna åligger det aktiv medlem att årligen till vederbörande understyrelse redovisa ett belopp af tjugu kronor, som anskaffas genom att åt föreningen förvärfva erforderligt antal passiva medlemmar (damer eller herrar), hvilka en hvar erlägger en årsavgift af en, två eller flere kronor.

Då man önskat, att personer i olika samhällsställningar skulle blifva företrädare inom föreningen, och som hvarje aktiv medlem måste hafva ett visst område för sin verksamhet, så är det naturligt, att icke alla de, hvilka möjligen skulle vilja gagna föreningen såsom aktiva medlemmar, och hvilka måhända ansett sig bort blifva utsedda, nu kunnat därtill kallas. Stadgarna lämna emellertid tillfälle för den, som önskar blifva aktiv medlem, att få denna sina önskan framförd till vederbörande understyrelse genom någon aktiv medlem.

Vid det årsmöte, som enligt stadgarna skall nästkommande maj månad hållas i Stockholm, kommer den allmänna planen för föreningens framtida verksamhet att framläggas.

Liksom föreningen är förvissad, att en hvar, som är intresserad af sjukvård i fält, måste med till-

fredsställelse och tacksamhet hälsa all redbar insats i det stora arbetet, så hoppas den ock, att de allra flesta af nu kallade medlemmar med glädje skola ägna sig åt den nya uppgift, som af föreningen föreläggas dem, och att det intresse för sjukvården, som härigenom ånyo väckes till lif inom vårt land, skall bära goda frukter.

*

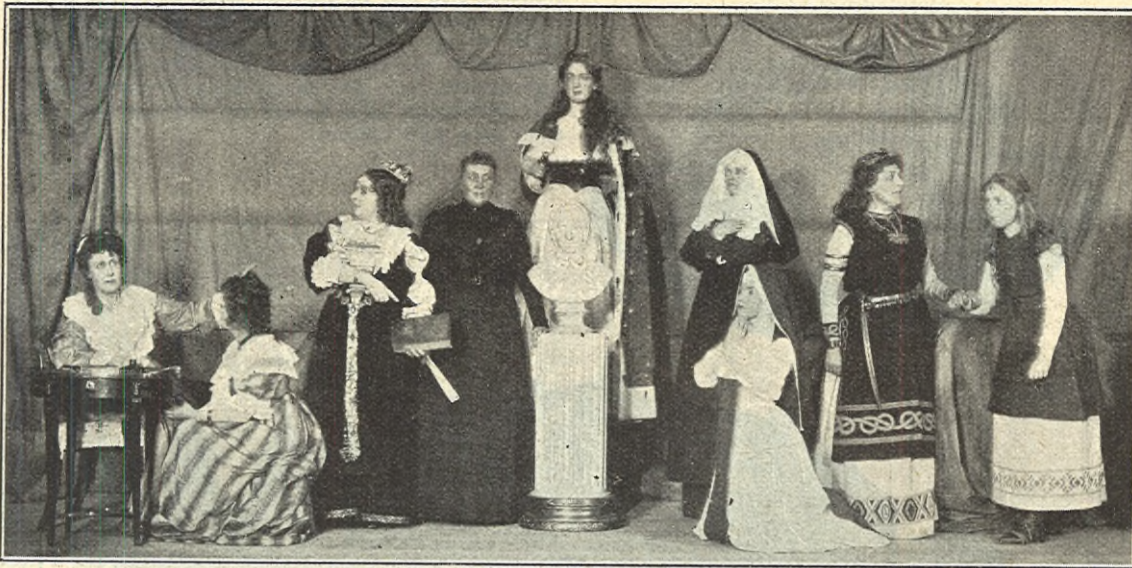

HISTORISKA TABLÅER förekommo bland andra intressanta nummer å Fredrika-Bremer-förbundets nyligen afhållna musikalisk-deklamatoriska soaré härstädes.

Programmet upptog först några sångnummer, föredragna af fröken E. Skärén, samt ett par musiknummer, utförda af fröken S. Lindberg och fru Svedbom. Därefter följde de historiska tablåerna, benämnda Historiskt kaleidoskop, och i hvilka uppträdde kvinnor, representerande olika historiska tids-skiften.

Vi hafva blifvit satta i tillfälle att meddela en grupp bild af de olika figurerna, som utgöras af forntiden i skepnad af Sigrig Storråda och en tärna, medeltiden, S:a Birgitta och en nunna, storhetstiden, drottning Kristina, och gustavianska tiden i skepnad af fru Lenngren och Betty.

Å vår grupp bild af samtliga de i tablåerna uppträdande personerna finna vi längst till vänster fru Lenngren med sin »kära dotter», vidare drottning Kristina samt fröken Widmark — den i vanlig sällskapsdräkt klädda damen — som föredrog den »för-

FRÅN FREDRIKA BREMERFÖRBUNDETS SOARÉ: SLUTAPOTEOS AF SAMTLIGA DE I DE HISTORISKA TABLÄRNA UPPTRÄDANDE PERSONERNA. W. FAHLSTEDT FOTO.

klarande texten till samtliga tablåerna. I midten tronar Fredrika Bremers porträttbyst, öfverskyddad af Svea. Till höger Sita Birgitta och en nunna samt Sigrid Storråda med en tärna.

JULGLÄDJE. BERÄTTELSE FÖR IDUN AF KURT KAFLE.

MEDICINE KANDIDATEN Gustaf Alm kände ensamheten allt mera tung och tryckande, ju närmare det led mot julen. Fast det blifvit dyrt med de långa resorna, hade han dock alla föregående år tillbringat julferien i hemmet hos sin moder uppe i en af de norrländska städerna, och såväl där som i den stora umgängeskretsen inom staden firat många glada och angenäma jular.

Men nu hade han hvarken moder eller hem. Hon var död, hemmet upplöst, det dyrbara och eleganta boet skingradt och såldt för betäckande af de skulder, som det befanns att modern efterlämnat. Och födelsestaden ville han ej gästa, förrän hvarje öre på den skuld, som ännu återstod, var gäldad. Detta kunde dock ej ske, förrän han själf blifvit praktiserande läkare, och ännu dröjde nog detta ett eller två år.

Han hade aldrig vetat annat, än att moderns affärsställning var god och solid. Hon hade ju alltid uppträdt med anspråk samt präktigt och elegant. Med sonen hade hon aldrig talat om sina affärer och med ungdomens sorglöshet hade han heller aldrig frågat därom. Genom sitt farsarf var han satt i tillfälle att idka sina studier i lärdomsstaden; van ifrån barndomen att ingenting försaka, hade han inte heller gjort det vid universitetet, brådskat hade han icke heller. Nu återstod af detta hans arfvinging. Försaker skulle nog inte hädanefter komma att fattas. Gustaf Alm kände både fattigdomens och ensamhetens börda. Särskildt hade dock känslan af huru ensam, utan en enda anförvandt, han stod i lifvet gripit honom. Det var dock icke modern han saknade mest, huru mycket han än hållit af henne, och hon honom. Det hade ju varit endast hon och han alltsedan han var sju år, men midt under sin sonliga kärlek, hade han dock ej kunnat undgå se, huru ytlig moderns karaktär i själfva verket var och huru litet hon gjorde sig möda att förstå sin son samt huru omöjligt det ock var honom att anförtra det, som särskildt sista året börjat röra sig i djupet af hans själ. Det var fadern, hvilken han dock knappast kunde minnas, som han sörjde, saknade och tränade efter.

Ett af de få minnen han behållit från hemmet var en gammal bibel med tjocka, skinnklädda pärmar och väldiga mässingsknäppen. Han visste, att denna bibel tillhört fadern, han hade sett den, allt sedan

han var barn, stå i det gamla bokskåpet. Det gylene ordet Biblia på den breda, skinnklädda ryggen hade nog många gånger fallit honom i ögonen, men han hade aldrig haft den i sin hand, förrän den dagen, då han brådslande tog undan den såsom sin rättmätiga tillhörighet. Aldrig hade han heller sett denna bok i sin moders händer.

I dag hade han letat fram den.

Det var ett tvingande behof för honom att se och handtera något, om hvilket han visste, att faderns händer vidrört, hans ögon hvilat på. Och då han tog fram den gamla boken, var det med en dunkel förhoppning om och längtan efter att finna något, som kunde liksom hviska en hälsning till sonen från den bortgångne fadern.

Huru klappade icke därför hans hjärta af glädje och rörelse, då han fann den inre pärmen nästan fullskrifven med, som han vid första påseendet såg, ett släktregister.

Att det först skrifna icke kunde vara af faderns hand såg han på stilen, men ifrigt började han dock läsa:

»Denna bok tillhör mig Johan Gustaf Janson i Almby, Fagersta socken. Den blef mig gifven af min fader vid min första nattvardsgång i Fagersta kyrka d. 15 maj 1812. Till minnesord gaf han mig denna vers:

»Ditt ord är mina fötters lykta och ett ljus på alla mina vägar.»

Den 24 juni 1823 ingick jag äktenskap med Lovisa Gustafsdotter.

Den 1 april 1825 föddes sonen Carl Fredrik.

Den 11 mars 1828 dog min kära hustru.

Den 12 augusti 1834 stod mitt bröllop med min nuvarande hustru Margareta Larsdotter.

Julaftonen 1835 skänkte hon mig sonen Anders Gustaf.

Herre, hjälp mig, så att jag en gång må kunna framträda inför dig och säga: Här är jag och dem du mig gifvit hafver!»

Här slutade den litet knaggliga och öfvade stilen och en öfvad hand hade sedan nedskrifvit följande:

»Till minne af min fader, hemmansägaren Johan Gustaf Janson, som med döden afgick d. 5 maj 1853, erhöj jag denna heliga bok, då jag den 6 juni samma år aflade studentexamen i Upsala, kallande mig därvid Alm efter fädernegården.

Midsonmardagen 1863 sammanvigdes jag med min kära maka Emelie von Blincken, enda barnet af bruksägaren von Blincken å Elgfors, där vårt bröllop stod.

Den 7 juli 1864 skänkte min kära hustru mig sonen Gustaf Edvard. Herren välsigne honom och hälle sin hand öfver honom nu och under hela hans lefnad! Mätte han blifva till glädje för sina föräldrar och till nytta för sitt fädernesland!»

Gustaf Alm hade med högt klappande hjärta läst

HYLIN & C^{OS}

FABRIKSAKTIEBOLAG

KONGL. HOFLEVERANTÖR.

UTSTÄLLNINGSTVÅLAR:

VIOL, HYACINTHE, HÉLIOTROPE, SYRÉN M. FL.

THEA-ROS-PARFYM M. FL.

prisbelönta vid 1897 års utställning med

GULDMEALJ

Försäljes i våra butiker

8 Regeringsgatan — Vesterlånggatan 16
A. T. 5469. A. T. 2497.

samt hos alla finare parfymhandlare i riket.

till slut. Här strömmade ju emot honom ifrån denna bok en hälsning, som på det mäktigaste grep honom och fyllde hans längtande hjärta med helig rörelse.

Och han hade lefvat så många år utan kännedom om denna faderliga välsignelse! Detta var en bitter tanke, full af själföförelse. — Visserligen hade ingen gifvit honom denna gamla familjebok som minne efter fadern, men han, såsom enda barnet i familjen, hade heller aldrig frågat därefter. Ingen sonlig hand hade antecknat denne kärleksfulle faders död eller gjort några vidare anteckningar där. Skuldmedveten sänkte han sitt hufvud. Men när han därpå åter och åter med nästan hungrig iver läste sin faders välsignelse och med djupt allvar tänkte på de kraf dessa hans ord ställde på honom, kände han ock med djup och helig känsla, att från alla blad i denna bok en annan fader talade till honom, hade kraf att ställa på honom. Den outhärliga längtan efter att lära känna den himmelske fadern, att sträfva för något högre och varaktigare än hvad denna jorden tillhör, hvilken stundom så mäktigt gripit honom det sista året, skulle han nu kanske genom sina faders bibel få tillfredsställd.

Han öppnade boken. De första ord hans ögon då föllo på voro dessa i 1 Krön.-b. 28:9: Känn din faders Gud och tjäna honom af allt hjärta och af en välvillig själ, ty Herren rannsakar allt hjärta och förstår alla tankars uppsåt. Om du söker honom, så finner du honom.

Så underligt! — Så underligt!

En känsla af outhärlig lycka och kraft genomströmmade honom. — Han var ej längre ensam och oförstörd — han hade funnit både sin jordiske och sin himmelske fader! —

Han hade nu äfven fått reda på sin faders släktförhållanden och födelseort. På sina frågor rörande dessa, hade han aldrig af modern erhållit tillfredsställande svar — hon sade sig aldrig ha hört, att hennes man ägt några syskon eller anförvanter, troligen voro alla döda — hans fädernegård hade öfvergått i främmande händer, trodde hon. Gustaf hade icke ens vetat, att fadern utgått från allmogehem. Det var med en känsla af obehag och bitterhet, han trodde sig först, att det varit just därför, hon varit så förtegen. Hon, som så ofta betonat sitt ärfda »von», hade troligen icke alls velat veta af så ringa släktingar.

I släktregistret omnämndes dock en äldre halfbroder till hans fader — skulle verkligen äfven han vara död?

Efter litet funderande beslöt han att skriva till pastorsexpeditionen i Fagersta för att få klarhet i saken.

Några dagar före jul anlände svaret: häradsdomare Carl Fredrik Janson, som till kyrkovården och hemmansägaren Johan Gustaf Janson leverer och innehar fädernehemmanet 1 mantal Almby, ur hvilket han för många år sedan löst sin yngre styfbroder, Anders Gustaf Alm.

På söndagen, dagen före julaftonen, var han på väg till Almby. Julaftonen var ju hans faders födelsedag. Skulle han måne af sin obekanta farbroder blifva vänligt mottagen och kvarbjuden att fira denna dag i faderns fädernehem? Hvad han gärna önskade detta.

(Forts.)

Köp

Schweizer-Siden!

Begär mönster af våra nyheter i svart, hvitt och färgadt från 90 öre till 13 kronor pr meter.

Specialitet: Sidentyger för sällskaps-, brud-, bal- och promenadtoaletter och för blusar, foder etc.

Vi sälja i Sverige direkt till privatpersoner och sända de utvalda sidentygerna tullfritt och franko till bostaden.

Schweizer & Co., Luzern (Schweiz).

Siden-Export.

KUNGL. TEATERN har genom återupptagandet af Meyerbeers »Hugenotterna» tillfört repertoaren en välbehöfelig omväxling. Om och denna opera som helhet ej kan räknas till de bestående, så innehåller densamma dock jämte alla banaliteter så många pointer af upphöjd skönhet och verkligt tankedjup, att den väl försvarar sin plats på hvilken operascenen som helst — under förutsättning naturligtvis att någorlunda lämpliga förmågor finnas för de maktpåliggande hufvudpartierna. Och erkännas måste, att det utförande, som vid denna repris kommit »Hugenotterna» till del å vår k. operascen, förtjänar de allra bästa loford. Fru *Östberg* som drottning Margareta rent af öfverträffade sig själf. Hennes sång, särskildt i andra akten, blef premiereaftnens glanspunkt. Vi kunna verkligen skatta oss lyckliga att äga en sådan operasångerska. Hr *Ödmann* hade ock som Raoul en af sina allra bästa aftnar både i vokalt och dramatiskt hänseende. Öfverraskande var det att höra fröken *Nordin* lyckas så väl med Valentines mycket kräfvande parti, och detta, ehuru hon till följd af fru Lindbergs sjukdom öfvertagit partiet utan någon orkesterrepetition. Vi lyckönska den unga sångerskan till detta märkbara framsteg i sin konst. Fru *Hellström* var en alldeles ypperlig page och besegrade med lätthet de svåra koloraturerna. Och en bättre de Nevers än hr *Forsell* torde man näppeligen kunna begära. Däremot skulle man gärna önskat, att hr *Elmblad* varit bättre disponerad för Marcells sångparti; i dramatiskt afseende förlånade han däremot en god karaktär af den gamle krigsbussen. Körerna och orkestern förtjänar likaledes beröm, likasom för-

tjänsten om att det hela i allo gick så lyckligt måste i första rummet tillskrivas hr *Henneberg*.

SVENSKA TEATERN. Den tyske författaren Max Dreyers 4-aktsskådespel »Profkandidaten» är historien om sanningssägarens kamp mot representanterna för den konventionella lögnen, om den för sin ärliga öfvertygelse stridande individen bland en krets människor, som darrar för hvarje sanningsyttring och med fanatisk hårdhet vill stäcka den fria tanken i dess flykt.

Bäst skriven och i sin helhet bäst utförd är styckets tredje akt, hvilken också fullständigt rycker publiken med sig.

I det för öfrigt ganska ojämnas spelet gifva hrr *G. Hillberg* och *Riego* — den förre som en afsjucken, själfhånande och podagerlidande f. d. godsägare, den senare som ett komiskt lärareoriginal — ett stycke första rangens konst. Hr *Svennbergs* »profkandidat» har äfven flere goda moment af värme och kraft, och på spinnvidan utmärka sig fru *Sandell* och frkn *Håkanson* fördelaktigt.

Allt som allt förtjänar skådespelet, dels för sina egna förtjänsters skull, dels för det goda utförandet af ett par af de förnämsta rollerna, att ses af den publik, som ännu begär dramatisk konst på teatern.

FILHARMONISKA SÄLLSKAPETS FÖRSTA ABONNEMANGSKONSERT för säsongen förliden vecka gafs inför ett talrikt auditorium och blef en obestridlig framgång såväl för den nye dirigenten direktör *Erik Åkerberg* som för de öfriga medverkande. Programmet upplög Haydns massa nr 1, b-dur, samt ett urval ur Mozarts musik till Geiblers drama »Thamos». Det gedigna, alltigenom klassiska programmet verkade nog visserligen genom denna sin sammansättning något monotont, men dess musikaliska — och ju äfven historiska — värde liksom det pietetsfulla utförandet kunde ej annat än högeligen intressera alla verkliga musikvänner.

Den förstnämnda B-dursmässan är i det hela en ganska världslig komposition, som ger stöd åt den

gamla satsen, att »fader Haydn» egentligen var bra litet skapad till kyrklig musiker. Full af glans och festlighet, fördjupade den sig dock på sina ställen till en innerligare religiös stämning, som t. ex. i det härliga »Agnus Dei». Mozarts Thamos-musik, som dock ej kan räknas till mästarens mest inspirerade saker, erbjuder sitt största intresse genom sina tydliga förebilder till den odödliga »Trollflöjten».

Sällskapet kör hedrade sig i allo, likaså solokvartetten: fru *Hellström*, fröken *Piehl*, hrr *Malm* och *Wallgren*. Hofkapellet skötte förtjänstfullt orkesterackompanjemang.

AULINSKA KVINTETTENS ANDRA KAMMARMUSIKSOARE gafs i fredags i K. F. U. M:s vackra hörsal inför en publik, som borde hafva varit något talrikare. Inledd med en ganska intressant stråkkvartett af Dvörak, op. 96, som det sägs byggd på negermelodier, afslutades densamma med Sindings berömda pianokvintett, hvilken ensamt den är värd ett konsertbesök. Den blef ock soarens hufvud- och glansnummer, utförd som den jämväl blef med en betagande schwing och intim förstälse, som alldeles hänryckte åhörarna. Pianostämman sköttes af hr *Stenhammar*. Mellan dessa båda nummer utfördes Bachs sonat för klavér, violin och flöjt med hr *Östman* i flöjtpartiet. Alla numren utfördes väl, men priset togs dock som sagt äfven häri af Sindings kvintett.

FRÖKEN TORA HWASS' gaf i slutet af förra veckan en af talrik publik besökt konsert i Musikaliska akademien. Konsertgifvarinnan utförde med god teknik och en beaktansvärd musikalisk uppfattning bland annat Bachs Fantasie och fuga g-moll, Beethovens sonat op. 81 a samt stycken af Chopin, Sinding och Grieg.

Fru *Dagmar Möller* bidrog med några sånger af Bizet, Heise m. fl., samtliga utförda med denna artists sällsynt varma och själfulla sångkonst.

Smycken
med brillianter, pärlor och kulörta stenar, modernast, solidast, billigast, i pris från 1 kr. till 15,000 kr. hos
K. Anderson,
Hofjuvelerare,
1 Jakobstorg 1.
STOCKHOLM.

Ägghvit-Separator
Treflig nyhet för hushållet
Kr. 1.—.
JOSEPH LEJA,
Stockholm.

ASPINALLS
EMALJFÄRG.

som särskildt lämpar sig för målning af alla slags husgerådssaker äfvensom för velocipeder, finnes hos de flesta färghandlare samt i parti och minut hos

ADOLPH LEMONS AKTIEBOLAG.

Mästersamuelsgatan 49, f. d. 45.
Obs! Att *Aspinalls* namn är utsatt å hvarje burk.

Prenumerera på Idun!

41 Julpresenter! 41
Väl sorteradt lager af finaste franska, engelska, tyska och svenska Parfymer, Eau de Cologne och Tvålar m. m.
C. F. DUFVA
41 Drottningg. 41
(Etablerad 1849) Rekvisitioner från landsorten mot efterkräf

Loettas cacao & chokolad
hälsosammaste och mest närande morgon- & frukostdryck
Enda svenska fabrik, som prisbelönt på världsutställningar **Silfvermedalj Paris 1900.**

Hufvudgärdstöd,
pat. nyhet, bereder angenämaste hvila. Varmt rek. af doktor Westerlund m. fl. läkare, samt enskilda. Bör ej saknas i något hem. **Pris 5 kronor.**
Tillskrif Bruksbolaget, Tidaholm.

Ledolin mot hudsjukdomar rek. af läkare.
Ledolin tvålv. neutral, af hudspecialist erkänd den bästa.
Ledolin bröst-karameller mot hosta och heshet.
Ledolin salva mot ömkyla och vid behandl. af ekzem.
Tekn. Fabr. Ledolin, Stockholm.

Mustads Taffel-Grädd
är bästa bordssmör.
Nederlag i Stockh. och Gefle hos **Edvard Terserus.**

Juvel- o. Guldarbeten
såväl enklare som dyrbarare hos Juvelerare **K. G. MARKSTRÖM,** Hamngatan 5, Stockholm.

Holmqvist Skrif-, Språk- och Handelsinstitut, Göteborg.
10 speciallärare. **Begär program.** (S. T. A. 010722)

Välkomna Julklappar!
Munkstolar af ek å 12 kronor. Dockskåp å 20 kr. Levereras omgående efter förut insänd likvid.
G. Mallander, Kristianstad.

Ställbara Hufvudgärdstöd, förordade af Doktor Westerlund m. fl. läkare, böre ej saknas vid någon sjukbädd. Pris 6 kr. Försäljas af **Kullberg & Co.,** Katrineholm. I Stockholm hos **Henrik Heyman, Centralpalatset.**

NYTT! Sammetslen hy och mjuka, smidiga händer erhåller man medels den nya antiseptiska Tjårtvålen »A'Hirondelle», som innehåller 10 % ren finsk furutjåra i fritt tillstånd. Finnar och andra utslag försvinna som genom ett trolslag. Resultatet verkigen öfverraskande. Lämpligaste tvålv för barn. Till salu å apoteken, i parfym-affärer och hos specierhandlare å 50 öre samt i parti hos Vasa Tvålvfabr.-A.-B:s Generalagentur, Smålandsg. 24, Stockholm.

Prenumerera på KAMRATEN
illustrerad tidning för Sveriges ungdom.

JOH. LUNDSTRÖM & Co.
Carré & Co. Carré
Varumärke. Varumärke.

Carré-Briketter
för Kokspisar, Kakelugnar, Strykugnar m. m.
Riktst. **Kontor:** A. Tel.
4 27 Skeppsbron 22. 22 88
22 20 Strandvägen 5. 60 19
20 12 Parmmätaregatan 1. 61 98

Turkiska Divaner
klädda, från 45 till 92 kr.
Chäslonger från 20 kr.
Resärmadrasser fr. 15 kr.
Alla slags sängkläder och stoppade möbler från de enklaste till de finaste.
Fraktfritt öfver hela landet från **G. R. Danielssons Verkstäder, Liljeholmen.**
Rikstel. 44 39. Allm. Tel. Liljeholmen 49.
Begär illustrerad prisurant!

Bordeaux, Bourgoigne
Rheniska Viner
direkt från vindlare
DEPOT HOS
Lacave & Co., STOCKHOLM.

Göteborgs Kex.
Särskildt anbefalles:
Albert, Boudoir, Chalet, Cocoa Nut Drops, Coffee, Congo, Cracknel, Cream Sandwiches, Dainty, Dessert, Ginger Nuts, Glacé Mixed, Idun, Ice Creams, Italian Biscuits, Kinder Garten, King, Kronan, Littlefolks, Marie, Milk, Macaroons, Melange Wafers, Mixed, Oaten, Pasty Wafers, Polly Perkins, Polo Wafers, Ratafias, Sport, Sugar Wafers, Soirée Wafers, Extra Toast, Wheatmeal, Wafers: Lemon-, Ananas-, Vanilla-, Julgrans-Kex.

För bouppsättningen!
— Virserums ekmöbler —
Oscar Edv. Ekelunds Snickerifabriks Aktiebolag i Virserum försälja från nederlag i Stockholm sina tillverkningar af alla slags Ekmöbler, såsom:
Salsmöbler, Herrumsmöbler, Kontorsmöbler, Fantasmöbler m. m. Beställningar efter ritning och skizz utföras. Egen arkitekt i Stockholm. Priskuranter och fotografier sändas på begäran. **Uställnings- och försäljningslokal: 22 Birger Jarlslogatan 22.**
Rikstefonen 57 20. Allm. telefon 155 00.

LEDIGA PLATSER.

HOS bruksförfaltarefamilj vid järnvägsstation i Jämtland blir till nyåret plats ledig för en bildad flicka, som sällskap och hjälp. Norra Inack-Byrån, Mäster-Samuelsg. 62, Sthlm.

LÄRARINNA, undervisningsvan, önskas på nyåret åt tvänne flickor 9-7 år. Svar med fotografi, betyg och lönepr. till »A. B.», Helsingborg p. r.

ÖNSKAS, om möjligt genast eller före jul, en ung, gladlynt och rask, bildad flicka, som vore villig att tillsammans med husmodern utföra alla inomhus varande göromål samt deltaga i vården om två små barn (2 år gamla). Lön 100 kronor. Anses fullkomligt som medlem af familjen. Svar märkt »R. P.», Lund p. r. torde sändas snarast.

BARNSKÖTERSKA. Bättre flicka, barnkär, stark och anspråklös, erhåller plats efter jul hos familj på landet, för att sköta ett 4 månaders barn och därtill villig deltaga i hushållsbestyret, sömnad m. m. Svar åtföljd af fotografi och lönepr. torde benäget insändas märkt »Strömbacka», adr. Strömbacka.

EN ENKEL, barnkär flicka, häst någon som genomgått småskoleseminarium samt försedd med goda betyg och rekommendationer kan på nyåret få plats att undervisa tvänne mindre flickor i familj, bosatt vid bruk. Svar jämte fotografi torde sändas till »M. G.», Gusum.

VID Elementarläroverket för flickor i Borås blifver föreståndarinneplassen ledig att tillträda den 1 september 1901, närmare upplysningar om tjänsteallgöanden, lönevillkor m. m. erhållas af skolstyrelsens ordförande, Doktor August Charles, Borås. Fullständig annons om platsens besättande kommer först framdeles att utfärdas. Borås i december 1900.

Skolstyrelsen.

BILDAD FLICKA, kunnig i matlagning, bakning, sömnad etc., får plats att sköta litet hushåll för ung Sägverksinspektör i Norrland. Svar jämte lönepretentioner till »Snarast», S. Gumælii Annonssbyrå, Sthlm.

PLATSSÖKANDE

SOM HUSMORS HJÄLPREDA eller att ensamt sköta hushållet, sökes plats af bildad, pålitlig flicka, kunnig i matl., bak, sömn., handarb. Svar »Idog», Iduns exp. f. v. b.

EN UNG FLICKA af god familj, önskar till nyåret plats som hjälprede och sällskap i bildadt hem. På lön fästes ej alls, blott att anses som medlem af familjen. Goda referenser om »a önskas. Svar till »Anna», Nordiska Annonssbyrån, Göteborg.

EN UNG, ALLVARLIG FLICKA, som genomgått 8-klassigt läroverk och handelskurs i Göteborg, f. n. som lärarinna sällsatt med att nu till vårterminen läsa upp 2. ne gossar om 9 och 10 år till elementarläroverkets resp. 1:a och 3:e kl., önskar till nyåret plats som lärarinna i god familj. Goda referenser. Svar märkt »Nyåret 1901», p. r. Helsingborg. (G. 19233)

Värdinneplats

eller ock plats att gå frun tillhanda, utan afseende på lön, sökes af person, som ej gör afseende på annat än ett godt och redbart hem, och som fröut innehåft dylik plats. Svar till »Sökande till redbart hem» insändes till Iduns exp.

18-ÅRIG FLICKA af god fam., som genomgått 7 kl. elementarl., är kunnig i bokför., handarb. och hushålls., önskar passande plats i en god fam. mot lön efter förtjänst. Svar till »Familjemedlem 18», Varberg p. r.

Student

med undervisningsvana erbjuder sig, mot facilt pris, meddela lektioner i matematik och öfriga skolämnen åt mer eller mindre försigkomna skolungingar. Svar till »O. G.», Tidningskontoret Observatoriegatan n:r 8, Stockholm.

EN BÄTTRE FLICKA önskar att vara som hjälp och sällskap åt äldre herre eller dam. Svar »Van vid sjukvård», Iduns exp. (2764)

UNG, GLAD och bildad landflicka önskar mot fritt vivre efter julen komma i finare familj i Stockholm som hjälp vid vanligen förekommande göromål och äfven som sällskap. Svar före den 25 dec. till »L.» Karlstad, p. r.

SOM FULLT KUNNIG i matl., bak, sylt, sömnad, söker bildad flicka plats. Ordentligt, godt lynne, arbetsam och pålitlig. Svar »Villig och företagsam», S. Gumælii Annonssbyrå, Stockholm. (G. 6832)

LÄRARINNA, undervisningsvan i alla ämnen, språk, musik, handarb., önskar plats. Anspråklös, barnkär, samvetsgrann. Svar »God och pliktrogen», S. Gumælii Annonssbyrå, Sthlm. (G. 6822)

ATT gå frun tillhanda eller plats att förestå ett mindre hushåll önskar en bättre flicka nu eller till nyåret. Är kunnig i allt som hör till ett hems skötsel. De bästa rek., muntliga o. skriftliga, finnas. Svar utbedes till »A. H. 1901», Iduns exp.

PLATS I FAMILJ att vara husm till verklig hjälp med alla husliga göromål, önskas af en ung, musik. bättre flicka, i börj. af nästa jan. Kunnig i enkl. matl. Svar emotes tacks. af »J. 21 år», Sunds vall p. r.

EN UNG FLICKA af god familj önskar plats som sällskap o. hjälp åt fru eller äldre fröken eller i brist därpå som hjälp åt mer försigkomna barn med läxläsning. Svar före 20 dec. emotes med tacksamhet af »S. 1900», adr. Wretstorp.

SJUKHEM

för kvinnliga mag-patienter, Stockholm, St. Badstug. 6. Allm. tel. 15290. Rikst. 53 17.

PARIS. Famille française reçoit quelques pensionnaires desirant apprendre le français. Références: M-me Ancker, née Uggla, 75 Sibyllegatan, Stockholm. M-lle Ljungqvist, Munksjö, Jönköping. M-me LEHMANN, 7 rue Scheffer.

INACKORDERING i trellig familj under julferien önskas af lärarinna. Svar med uppgift på pristill »M. 28», Iduns exp. (2757)

I vacker trakt

på landet invid järnväg och kyrka i angenämt hem emottagas unga flickor af alla åldrar, som önska undervisning för skicklig svensk lärarinna, samt förkofsta sig i handarbeten, musik och språk, hvilka talas i hemmet. Tillträde kan ske vid hvilken tid som helst. Närmare genom fru L. Lundgren, Wankiva.

Suomis

utbetalas å Suomis Generalagentur 22 Freds gatan 22. Stockholm, eller remitteras - kostnadsfritt - till landsorten å bestämda förfallodagar

Isif
räntor
- Begär prospekt! -

Lämplig julklapp.

»Moster Emmas väfbock», 13 mönster med illustrationer till hemväfda trasor erh. mot 1 krona 35 öres postförskott från E. ANDERSSON, Bjärstad, Kuddby.

För småttingarna!

Kindergartens julpaket, innehållande många lätta nytliga sysselsättningar, såsom syrbeten, flätmatior, å 1 kr. och å 2 kr. sändas till landsorten mot postförskott. Skolan, Kommandörsgatan 25, Stockholm.

Kurser. utbildande lärarinnor för yngre årligen i Kindergartens och Förb. Sam. skolan. Föredrag i skol- och barnhygien af läkare. Särskild vikt lägges vid den hygieniskt praktiska utbildningen. Anmälningar till vårkursen 15 jan. - 31 maj, ställas innan 1:sta jan. till Föreståndarinnan, Kommandörsgatan 25, Stockholm.

Den friskaste och angenäma är F. Pauli's ELECTA Eau de Cologne, pri belönt Chicago, London, Paris. Stockholm 1897 erhöi F. Pauli's Electa Eau de Cologne högsta utmärkelsen och guldmedalj. (S. T. A. 81052)

Man mår aldrig väl

af oblandat kaffe, som alldeles förstör Eder, hvarför man alltid bör blanda det med **Stockholms Kaffe-Aktiebolags** berömda **Intubi kaffe**, som gör kaffet godt, hälsosamt, välsmakande, ytterst drygt och billigt samt förhindrar kaffeförgiftning.

Paketer å 25 och 10 öre i alla Speceri- och diverseaffärer. OBS. att firmans namn, **Stockholms Kaffe-Aktiebolag**, är tryckt å alla paket, ty endast dessa äro verkligt äkta.

Välkommen

Julklapp

Elegantia, moderna rynchboor af chiffon eller helsiden i olika kulörer till kr. 5 pr styck. Största sortiment af alla sorters damhalsdukar till mycket lilliga priser.

Elegantia chiffon-rosetter i kartong om en styck i olika färger å 1,50.

Order till landsorten mot efterkraf expedieras omgående.

S. JOSEPHSONS Rosetti-fabrik,
Mästersamuelsgat. 43.

Musiknyhet!
Kongl. Bohusläns Regementes Parad-Marsch.
Denna melodiosa och stiftfulla marsch har nu utkommit å Hugo Brusewitz Förlagsexpedition. (Göteborgs Litografiska Aktiebolag). och finnes att tillgå i bok- & musik-handeln.
Pris 60 öre.

Jul- & nyårskort
till billigaste priser och i alla önskliga format. Prover å nyårskort samt många andra lätt sålda artiklar mot 40 öres insändande. Hög rabatt. Agenter önskas!
Adress Axel Jonsson, Frånsta.

I hvarje bokhandel:
Massage-kuren.
Afhandlar huru sjukdomar uppläckas, behandlas och fördrivas med massage. Af K. A. Bergström. Pris 2,50.
Ur pressens omdömen: Särskildt framhålltes vissa rörelser betydelse och goda resultat i fall, där massage-behandling hitintills ansedts utan nytta. *Stockholms Dagblad.*
Massage-kuren är en bok, som förtjänar uppmärksammas ej allenast af fackmän, utan äfven af den stora allmänheten. *Svenska Morgonbladet.*
Författaren till detta arbete har en stor praktik, hvarför han är väl hemma i de saker, som röra densamma. »Skåning.»
Gustaf Chelius förlag.

Passande Julklappar!!
Vackra Ångmaskiner för 2,50, 3, 4, 5, 7, 11, 12,50, 20 & 30 Kr. Ångbåtar för 4,75 & 6,50. Stora, fina Lanterna Magica till 3,25, 4, 5, 25, 6,50, 8, 10, 13 & 15 kr. inclusive 1 dues. glasbilder resp. 4, 4 1/2, 5, 6, 7, 8 & 10 cm. breda. Induktionsapparater till endast 15 kr. incl. alla tillbehör. Kompletta Elektr. Ringledningar, best. af 1 ringklocka med starkt torrelment, 20 mtr dubbeltrådig ledning & knapp för endast 5,50. Klockställ med elektriskt ljus. Vid tryckning på en knapp tändes lampan. Särdeles praktiskt, pris endast kr. 15.— Elektrisk cigarrtändare att hänga på väggen. Komplet till 12.—. Likvid torde medsändas rekvisitionen. Rekvirera i tid från ALBERT BRUNSKOG, Eskilstuna.

KNEIPP-BADEN BORG. NORRKÖPING.
Vinterkurerna (1 sept. - 1 juni) mycket verksamma.
(S. T. A. 67961)

Meddelande.

Undertecknad, som öfvertagit den i ett 40 tal år välkända **Tapiseriaffären, n:r 13 Brunkebergstorg**, för att under namn af Svenska Handarbetsbyråns försäljningslokal därstädes fortsätta samma verksamhet, vågar härmed innesluta sig i benägen åtanke vid behof af väl utförda smakfulla prydnadsarbeten, såväl färdiga, påbörjade och uppritade, som alla slags material'er därtill. Och är min uppgift att stå ärade kunder till tjänst med ett i allo redbart och godt bemötande samt moderata priser.
Min i många år i n:r 14 & 16 Lästmakaregatan bedrifna och väl rekommenderade Handarbetskola och Byrå för beställningar kommer att fortgå som hittills.
Carolina Östeman.
Skolan Te'ef. Brg 1640. Försäljningskolal Allm. Telef. 166 16.

Gör vid köp af Julklappar ett besök uti Eskilstuna-Affären,
August Lindblad, Stureplan 2.

Största urval af etsade Stålarbeten, utförda af E. Österberg, belönad med Guldmedalj.
Fickknifvar 40 öre-20 kr. pr st.
Pennknifvar 35 öre-15 kr. pr st.
Rakknifvar 1: 50-10 kr. pr st.
Bordknifvar 3: 50-130 kr. pr puss.
Dolkar 60 öre-30 kr. st.
Saxar 50 öre-15 kr. st.

NYHET! Själfpupdragande Patentkorkskruf.
Förnicklade Kaffe-Serviser 6-50 kr.
Skridskor 1: 50-15 kr. paret.
Kätkar 3: 50-12 kr.
Supégafflar, Fruktnifvar, Mat-, The- och Mockaskedar af Aluminiumguldbrons.

Brochuren Hvilken Stenografi är den bästa?
erhålles gratis i hvarje bokhandel eller mot insändande af porto från **Nordin & Josephson, Stockholm.**

OM NI ICKE SER NAMNET

Lea & Perrins

PAU SAUCEFLASKAN, DENS OMSLAG OCH ETIKETT, BEVISAR DETTA ATT NI ERHÅLLIT ETT SÄVURE SURRAGAT.
ENDAST LEA & PERRINS' ÄR ÄKTA.

TRÅGA EFTER OCH YRKA PÅ ATT FÅ **LEA & PERRINS'** DEN ÄR TILLVERKAD EFTER ORIGINAL RECEPTET. UNDIK ALIA ANDRA SÅKALLADA WORCESTERSHIRE SAUCER.

DEN EGER PÅ GRUND AF SIN ÖFVEPLÄGSENTRET VERLDSRYKTE OCH ÄR DEN FÖR FISK, KÖTT, JUS V. LDT OCH SOPPAR **BÄST KÄN DA SAUCE.**

DEN ÄR BETYDLIGT ÖFVERLÄGSEN ALLA ANDRA SAUCER.

Original & genuin
WORCESTERSHIRE Sauce.

En gros forsaljare Lea & Perrins, Worcester; Cross & Blackwell, Ltd., London; och de flesta export kryddkrämäre.

Wasabryggeriets
Maltdrycker
rekommenderas.
Specialité: **Pilsnerdricka.**
Allm. Telef. 30 57. Rikstelef. 10 73.

Friestedts Foderbenmjöl (Guldmedalj). Säljes genom hrr apotekare och handlande. **A. W. Friestedt, Stockholm.**

Tandläkare TOM von HALL.
— 30 Sturegatan 30 —
Hvard 10-2, 5-6 Helgd. 10-12.
Allm. Telefon 58 48

Tandläkare
HJALMAR JUNGNER,
EMELIE JUNGNER.
Hamngatan 26.

Hvard 9-1/2, 10 samt 1-2. Sönd. 11-12.
Andra tider efter öfverenskommelse.
Allm 16156. (S. T. A. 78840)

Tandläkare
John V. Lindh-Hygrell,
17 Karlavägen 17. Allm tel. 1:0 57.
Hönet af Sturegatan och Karlavägen.

Tandläkare Sjöquist
Sturegatan 6, Stockholm.

TANDLÄKARE
Göran Svenningsson,
Birger Jarls gatan 11, 1 tr.
Hvardagar 10-3. Helgdagar 10-12.

Tandläkare **G. W. Widfond**
Drottningg. 74.
Artific. tänder fr. 2 kr. st., plombering
m. m. Rikstel. 2754.

Kronisk Snufva och Svalkatarr
behandlas med inre smärtfri massage (med instrument) af
Professor G. Cederschiöld.
Träffas hvardaga: 2-4 Ensalvbrektag. 5.

Doktor J. Arvedsons Kurs
i Sjukgymnastik, Massage och
Pedagogisk gymn. (friskgymnastik)
i hufvudsak lika med Gymnastiska Central-
institutets kurs för kvinnliga elever.
Kursen är 2-årig med början 1 okt.
Upplysningar och prospekt genom Doktor
J. Arvedson, Stockholm

Nya sällskapsspel!
Halali- el. Jakt-spelet,
Pris Kr. 2. 25.
Bicycle-spelet,
Pris Kr. 1. 75.
Bilder-Domino,
Pris Kr. 1. 25.
Dessa särdeles roande och underhållande spel
finnas nu i bok- & lekaks-handeln och rekommenderas särskildt till julen.
Hugo Brusewitz Förlagsexpedition.
(Göteborgs Litografiska Aktiefbolag).

Tidaholms Fantasmöbler,
rikhalt. urval i fornnord. stil. Fullst. rumsmöblemang ut-
förs i alla olika variationer efter order. Mod. mönster
för glöddränn o. kottorerling uppläggs, glöddränn
verkställes. Begär prisuppgifter från
Tidaholms Bruks Aktiefbolag, Tidaholm
(Försäljningsmag. Beridarebang 27, Stblm.)

För hemmet!
I hvarje bokhandel finnes att tillgå:
**Mönster för Gobelinsöm-
nad och Konstväfnad**
af Olga Hamberg.
Pris Kr. 2. 50.
16 st. moderna och stilfulla mönster i
färgtryck.

Hushållsboken.
Pris Kr. 1. 25.
Synnerligen praktisk hjälprede i hus-
hällets ekonomi.
Hugo Brusewitz Förlagsexpedition.
(Göteborgs Litografiska Aktiefbolag).

Praktiska gångmattor.
Vid Krontorps gård, adr. Värmlands Björneborg,
försäljas till 65 öre pr meter vackra
hållbara gångmattor, förfärdigade af starkaste
cellulosafiber. Sändas mot efterkräf. Försök
några meter på prof. (2679)

Hartmanns Normal-Artiklar
(Sundhetsbindor för damer).
Praktiska! Oombärliga! Af läkare förordade!
Paket å 6 st. kr. 0.80. Paket å 12 st. (något
mindre forma) kr 1.25. Gördel kr. 0.75 lin-
nas: Hufvuddepöten 54 Greftevegatan, Allm.
Tel. 10441, Franska Modemagasinet, Läst-
makargatan 2, samt Jönköpingsmagasinet,
Regeringsgatan 45 (G. 103605)

HVARJE SPARSAM HUSMODER
bör efterfråga
"UNIONS" "Crème" och
"Aptitgrädd."
Fyllnandanälles hos hvarje välsorterao
Köpmän.

SYATELIER
FOR
LINNEUTSTYRSLAR
DAMKLÄDNINGAR SÄRKLÄDER
FINASTE MODELLER STÖRSTA SORTIMENT
& BILLIGASTE PRISER I
KARL H. NYMANS
HVI TVÄR, TRIKÅ & VÄFNADSÄFFÄR.
17 HAMNGATAN 17
STOCKHOLM
VÄLSDYD, VÄLSITTANDE ARBETE UTOFVAS
STORT URVAL AF BOMULLS & VLEKLÄDNINGS TYGER
PRISKRANTER OCH PROFVER SÄNDAS FRANCO

Australisk
Kött-Extrakt
W. Reimers
— är bäst —
Agent **C. G. Bäckström,**
STOCKHOLM.

Carl F. Källström
... Juvelerare ...
4 Östra Hamngatan 4
... Malmö ...
Specialité: Konstnärlig Ciselering

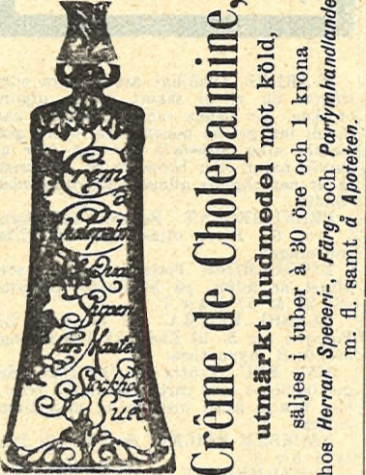
Köp alltid
**Örebro Yllefabriks beröm-
da prisbelönta**
*** Klädningsstyger! ***
Begär provver och prisuppgift hos
Aktiefbolaget Örebro Yllefabrik,
ÖREBRO.

Banyuls Trilles.
Ett aptitgivande, magstärkande
vin, afsedt för konvalescenter
och svaga personer i allmänhet.
Rekommenderadt af många hrr
läkare.
Pris pr butelj kr. 2.50 hos
Högstedt & C:o,
Stockholm, 32 Regeringsgatan.

Jerla Ångtvätt
tvättar med bästa maskiner;
tvättar med förstklassig personal och efter
bästa metoder,
tvättar utan frätande eller skad iga medel,
tvättar väl och omsorgsfullt,
tvättar billigt.
Tvätt afhämtas och återlämnas samt tvätt
notor tillhandahållas fritt.
Kontor: Jerla: öppet 8 f. m.—7 e. m
Rikst. Jerla 4. Allm. 17 33.
Kontor Stockholm: öppet 10 f. m.—2,30
e. m Allm. 40 14.

Förklädnnyheter!
Velour, 135 cm. bred, till Kragar, Afton-
kappor och Barnkappor, 3,50 pr meter.
Stickadt och väfdt ylle, ull tages i utbyte.
Hildur Anderssons Ullspinneri
Stafnäs Fabriksbod.
9 A Oxtorgsgatan.
Allm. Tel. 76 53*. Riks. 16 3.

Sparsamma husmodrar!
Köp, pröfva och döm, om icke
Nanny Sandströms kokbok: **God
husmanskost** är en liten riktigt
bra kokbok! Den nu utkomna
4:de upplagan är betydligt tillökt
och förbättrad af en inom kokkon-
stens område högst erfaren och an-
sedd gammal husmoder; kokboken
är därför äfven en synnerligen
lämplig och billig present till Edra
tjänarinnor. Pris häft. 1 kr., inb.
1: 25, till salu i alla boklädor och
hos **Adolf Johnsons Förlag**
Stockholm.

Crème de Cholepalmine,
utmärkt hudmedel mot köld,
säljes i tuber å 30 öre och 1 krona
hos **Herrars Speceri-, Färg- och Parfymhandlande**
m. f. samt å Apoteken.

Roccobord
af finaste hvita
björk, för målning
o. ler glöddr. kr.
9:— Mål. i var.
kulörer, ytterst
smakfullt kr 18:—
Vår rikh. möbel-
tillv. i fantasi-
o. fornnord. stil
rek. Tillskrif **Ti-
daholms Bruks**
A. B., Tidaholm
(Försäljningsmag.
Beridarebang 27,
Stockholm)

Hos **Nordin & Josephson,** Stockholm,
samt öfriga bokhandlare finnes att tillgå:
Bilder och Berättelser
af **Johannes Jørgensen,**
öfversatta af H. M
Med förord af **Matilda Roos.**
Pris 75 öre.
Ur pressens omdöme:
Författaren, förut känd som en utprä-
lad frilänkare, men nu genom Guds nåd
och Andens kraft vorden en Jesu Kristi be-
kännare och stridsman, framställer i dessa
sina »Bilder och berättelser» i en på samma
gång originell och fint poetisk form de re-
ligiösa sanningar han vill gifva sina läsare.
Särskildt tilltalande äro bilderna »Träden
ofvanifrån», »Solens ok», »Hvetekornet»,
»Vild-vinet» och »Ljus i natten», men äfven
de öfriga berättelserna äro väl framställda
och gifvande äro de alla. Helt visst skal
den till boken blifva till glädje för hvarje
läskande läsare. Ur Månadsbladet nr 2 1900.
— Öfversättningen är värdad och
ledig. — Kristianstads Läns tidning.

H. Ihlström
Färg- & Kemikalieaffär
1 Uplandsgatan 1.
För Glöddrättning:
Apparater,
Färger,
Fernissor,
Betsor,
Träsaker.
Putsmedel alla slag
Sämskskinn, Toilett-, Vagns-,
Adrings- & Tafvel-Svamp.
Äkta Franska parfymen till påfyllning.
Telefoner: Riks. 59 51. Allm. 50 6.

Örebro Kex
i flera olika sorter
rekommenderas.

Monteringar
af Läderplastik & Glöddrings- samt trä-
snideriarbeten fort, väl och billigast hos
OTTO GILLBERG,
ETUI- & PORTFÖLJFABRIK,
Kungl Hofleverantör,
36 Hamngatan, Stockholm.

Full ersättning för modersmjölken.
Hvarje fader och moder önska ju att gifva sina barn det bästa möjliga. Gif
därför Edra barn »Allenburys» Food, hvilket innehåller alla modersmjölakens bestånds-
delar i dess rätta proportioner. »Allenburys» Food tillverkas af Allen & Hanburys Ltd,
London, en bland Englands äldsta och mest välkända firmor inom denna bransch.
(Grundad år 1715).
Säljes på apoteken samt i hvarje välsorterad speceri- och delikatessaffär i riket.
Fullständig beskrifning jämte medicinska erkännanden sändas gratis och franko
till alla som önska från
A. W. HELAND, Norrköping, och **ADOLF AHLGREN,** Gefle.
Generalagenter.
Nederlag för Stockholm hos herrar Peterson & Malm. Rikst. 3274. Allm. tel. 1187.

Det bästa brödet
bakas af
Malmö Best Patentmjöl.
(A) (G. A. M. 61410)
Slakt.-Akt.-Bol. Norrmalm
STOCKHOLM,
rekommenderar sina goda julskinkor, julkorf
m. m.

Kontinentrouten TRELLEBORG—SASSNITZ
2 turer dagligen i hvardera riktningen.
Vidare meddela: Stockholms Resebureau, Stockholm; Göte-
borgs Resebureau, Göteborg och Kontinentkontoret, Trelleborg.

JOH. LUNDSTRÖM & C:o.
Stenkol, Cokes,
1:a maskinkrossad Anthracit,
bästa bränsle för illuminationskaminer och värmenecessärer.
Allm. tel. 22 98. Kontor: 22 Skepparbron 22. Rikstelefon 427.
Allm. tel 60 19. Försäljning: 5 Strandvägen 5. Rikstelefon 22 20.
Allm. tel. 61 98. Filial: 1 Farmmätaregatan 1. Rikstelefon 20 12.

Kungl. Hofboktryckeriet
Iduns Tryckeri Aktiefbolag
BOKTRYCKERI, LITHOGRAFISK OCH
KEMIGRAFISK ANSTALT
Utför allt slags tryck för såväl affärsmän som privat-
personer.
Ferm expedition. Förstklassigt arbete. Moderata priser.

En tesked
Mannamor, blandadt i en kopp varmt vatten, gifver en god och nä-
ringsrik morgondryck. Rådfråga Eder läkare!
Handelskemisternas utlåtande tillhandahålles hos återförsäljare.
Aktie-Bolaget Carl G. Petterssons Konfektfabrik.

Köp alltid
Kockums Emaljerade Kärl,
ty de äro de bästa! (S. T. M. 54377)

Medicinska Bröstkaramellen
"HOSTA ICKE"
är enligt läkarens omdöme den mest välgö-
rande, som hittills förts i handeln.
Ende tillverkare **C. A. Jansson,**
Mariagatan 16.
Försäljningsbodar:
Ragvaldstrappor. Högbergsgatan 27 B
Malmstorgsgatan 6. Regeringsgatan 88.
Metallfabriksaktiefbolaget
C. C. SPORRONG & C:o
23 Regeringsgatan 23
STOCKHOLM
Utför: förgyllning, försilfring, förnickling
samt renovering af
antika och moderna metallarbeten.

TANGENS
NYHETER
Syrträdiga Gardiner
Svenskt FABRIKAT
1896 STOCKHOLM 1897 BERGTN 1898

**Henrik Gahns
Gahnelit-Tandpasta
och
Gahnelit-Tandpulver**

innehålla samma antiseptiska beståndsdelar som Gahnelit, hafva en frisk och behaglig smak, på samma gång de hålla tänderna rena och göra dem synnerligen hvita.

KÖKSALMANACK

Redigerad af
FACKSKOLAN FÖR HUSLIG EKONOMI
I UPSALA.
(Föreståndarinnorna: fröken Ida Norrby.)

**FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR
VECKAN 16-22 DEC. 1900.**

Söndag: Windsorsoppa; gratin på hummer; stekta kycklingar med salader; hofdesert.

Måndag: Sjömansbiff; körsbärsoppa med biscuits.

Tisdag: Smågrisar med kenserverade ärter; holländsk rispudding med plommonsås.

Onsdag: Palsternackspuré; stekta rödspottor med potatismos.

Torsdag: Ärtter och fläsk; gräddvafflor med sylt.

Freddag: Kåldolmar; äggmjölk med skum.

Lördag: Ärtpuré med croutons; fläskkotletter med potatis.

RECEPT.

Windsor soppa (f. 6 pers.). 3 kallläggare, 1 lit. vatten, 1 tsk. salt, 50 gr. smör, 75 gr. hv. mjöl, 1½ lit. oxbuljong, 1 liten knippa persilja, 1 del. madeira, (socker) salt, cayennepeppar.

Beredning: Laggarna skällas, ansas och förvällas i två timmar, hvarefter de upptagas och befrias från köttet, hvilket skäres i bitar. Spadet silas och skummas. Smöret och mjölet sammanfräses och tillsättes med ½ lit. af spadet, samt buljongen, den rensade och sköljda persiljan, vinet och kryddorna. Soppan får därefter koka ½ tim. vid sakt eld, då persiljeknippan upptages. Det skurna köttet serveras i soppan som bör hafva tydlig vnsmak.

Hofdesert (f. 6 pers.). Maränger: 4 små ägghvitor, 150 gr. strösocker, 100 gr. sockrad choklad eller 75 gr. osockrad — vatten, 1 hg. sötmandel, ½ lit. tjock grädda, 1 msk. vaniljsocker till grädden.

Beredning: Ägghvitorna vispas till hårdt skum, hvarefter vispningen fortsättes ½ tim. Då nedröres försiktigt det förut siktade strösockret, och massan lägges i klickar på väl rengjorda, och väl smorda plåtar. De insätts genast i svag ugnsvärme att gräddas mycket långsamt. När de äro torra och släppa plåten uttagas de, och när de äro kalla uppläggas de högt på en skål. Chokladen upplöses i litet hett vatten och får koka till en lagom välling (används osockrad choklad, sockras den). Då chokladen kallnat hälls den öfver marängerna. Mandeln skällas, skäres i strimlor och strös öfver chokladen. Strax innan anrättningen skall serveras överhålls

den med den till hårdt skum vispade grädden, tillsatt med vaniljsockret.

Sjömansbiff (f. 6 pers.). 1 kgr. fransyska eller innanlår (benfritt) 2 tsk. salt, ½ tsk. hv. peppar, 2 msk. smör, 2 små rödlökar 1 lit. potatis, 3-4 dcl. svag buljong, ½-1 dcl. hvitt franskt vin.

Beredning: Köttet tvättas med en duk doppad i hett vatten och skäres i skivfor på tvären, hvilka bultas kryddas och hastigt brynas i smöret. Löken skalas skäres i skivfor och brynes likaså. Potatisen skalas och skäres i skivfor. En form eller panna, med tätt slutande lock, smörjes med smör, däri lägges ett hvarf potatis, därpå ett hvarf bifår och litet lök. Så lägges allt hvarfvis, öfversta hvarfvet bõ vara potatis. Smöret hvarj köttet och löken brynts, vinet och buljongen påhålls, locket pålägges och anrättningen får sakta koka 2-3 tim.

Smågrisar (f. 6 pers.). 1 kgr. benfritt kalkkött af steken, 1 hg. späckfläsk, peppar salt, 1 och en half msk. smör, en half kkp kokande vatten, 2 kkrp mjölk.

Beredning: Köttet tvättas med en duk doppad i hett vatten och skäres i skivfor, hvilka bultas lätt. Skivforerna späckas därefter med trenne fläskstrimlor, samt kryddas. De brynas därpå i smöret och det kokande vattnet, jämte mjölken påspådes och anrättningen får koka med slutet lock, tills köttet är mört. Köttet serveras på karott med såsen öfver.

Holländsk rispudding (f. 6 pers.). 2 dcl. risgryn, 1 lit. oskummad mjölk, 100 gr. socker, 30 droppar vaniljessence, 8 del. tjock grädda, 6-8 blad gelatin.

Beredning: Grynen sköljas och kokas i mjölken till en gröt som slås upp att kallna. Sockret, vaniljessencen, den till hårdt skinn slagna grädden, samt det sköljda och i litet ljumt vatten upplösta gelatinet iröres. Puddingen slås i en med kallt vatten, skjöld form, som ställs på kallt ställe att stelna. När den skall serveras, doppas formen hastigt i hett vatten, hvarpå puddingen uppstjälpes på geléskål och serveras med plommonsås.

Plommonsås (f. 6 pers.). ½ lit. katrinplommon, 5 kkrp vatten, 1-1 o. en half kkrp socker.

Beredning: Plommonen sköljas och få därefter ligga 2-3 tim. i det vatten, hvare de skola kokas. De påsättas sedan med sockret att hastigt koka, tills plommonen äro fullkomligt sönderkokta. Kärnorna borttagas och plommonen jämte sin sås drifvas genom härsikt. Såsen kokas upp, afsmakas och serveras till söta puddingar.

LÄKARERÅD

ENHVAR af Iduns läsarinna öger att å denna afdelning erhålla fria läkarråd. Förfrågningar insändas till redaktionen med påskrift: »Till Iduns läkare».

UNG SKÅNSKA. Sannolikt beroende på blodbrist. Atminstone är detta den vanligaste orsaken.

ANNA HOSTA. Dr-r Kjellmans adress är Kungsgatan 24.

KARIN X. Y. Z. Abslut nödvändigt att personligen och snarast möjligt låta läkare behandla eder båda. Dröjsmål är farligt.

SJUK OCH OLYCKLIG. Se svar till Min taeksam pnymerant i n:r 3. Operationen kan göras smärtfritt hos specialist (Gronläkare).

UNG 23-ÅRIG FRU. 1) Nej. 2) Nej. 3) Ja. 4) Ja, det är ju onödigt och abnormt mycket. 5) Nej; ett dylikt bildningsfel kan ej förändras, men har ej heller något att betyda.

CAROLUS. 1) Tag under måltiderna en matsked af följande mixtur: Valeriana; infusion 300 gram; bromnatrium 20 gram. 2) Intet att göra; alla försökta medel föga eller intet verk samma. 3) Se svar till I. P. i n:r 6. Dock bör ni naturligtvis ej nu taga massage. 4) Diet: se I. P. i n:r 6. Dessutom ett punchglas Karlsbadervatten (kallt) 2-3 gånger dagligen ½ timme före måltiderna.

OGIFT FRUNTIMMER. Alltför ofullständiga upplysningar. Vänd er personligen till läkare. Akta er för kvacksalvaremedel.

17 ÅR. 1) Se svar till Pansy i n:r 3. 2) Ingnid hvarje kväll en salva af ½ gram »hvitt precipitat» 5 gram lanolin. 5 gram flytande paraffin. Tvätta hvarje morgon med borsvårlösning (4 proc.). 3) I regeln ofarligt. Sannolikt symptom af blodbrist.

Barnängens

Eau d'Ambre Rosée
och
Extrait d'Ambre Rosé
samt
Savon de Barnängen.

Nya, fashionabla, med utsökt angenäm och varaktig parfym samt synnerligen smakfull utstyrel.

16-ÅRING. Omöjligt att besvara edra frågor, då vi ej säkert kunna afgöra orsaken. Är denna rent reumatisk, kan ni bli bra genom massage (n. b. af god massör eller massös!). Är det åter af nervös natur eller beroende på blodbrist, så är naturligtvis allmänbehandling nödvändig.

PRENUMERANT. Se svar till Signe i n:r 6. Beror oftast på underlivsrubbingar.

TJUGUÅRING. Beror antagligen, som oftast är fallet, på blodbrist. Se svar till 23 år 1) i n:r 7.

20-ÅRIG FLICKA. 1) Se svar till Pansy i n:r 3. 2) Elektrisk behandling; eventuell hypnotism.

UNG FRU. Tvätta en eller flere gånger dagligen med carbollösning (3 proc.). Gör hvarje kväll insköllning med ljumt vatten.

TACKSAM FLICKA. Se svar till Pansy i n:r 3.

PRENUMERANT, 22 ÅR. Hypnotisk behandling är det enda, som möjligen kan ha någon effekt.

Dr-r —d.

FRÅGOR

ENHVAR af Iduns läsarinna öger att å denna afdelning framställa förfrågningar rörande husliga eller andra angelägenheter till besvarande af läsekreten. Äro frågorna af den art, att de rätteligen höra hemma i annonsafdelningen, intagas de dock icke.

Nr 1042. Med anledning af Fredkullas goda förslag i Idun för den 1 dec., om utbyte af böcker mellan läsföreningar i Sverige och möjligen befintliga sådana i Norge och Danmark, vill jag härmed vända mig till Iduns läsare med förfrågning, om någon känner någon dylik förening i Danmark eller Norge, i hvilket fall undertecknad skulle önska sätta sig i förbindelse med densamma för underhandling om eventuellt utbyte af böcker. Som stor skyndsamt är af nöden vore jag tacksam om svaromål fortast möjligt kunde ingå till

Läsföreningen i Ronneby.

Nr 1043. Hvilka kunskaper erfordras för apotekareexamen och hvar erhålles lämpligast undervisning här för?

Valborg.

Nr 1044. Kan någon säga mig uti hvilket n:r af Dagens Nyheter och i hvilken månad en artikel stod införd till försvarende af Ellen Key's litterära arbeten med anledning af Virséns skarpa kritik därofver?

Majken.

Nr 1045. Hur tillverkas chokladpraliner?

Anna.

Nr 1046. Hvarmed skall man putsa ett par antika tennljusstakar?

Anna.

Nr 1047. Kan man själf polera gamla möbler?

Anna.

Nr 1048. Hur skall mar borttaga fruktfläckar från en hvit duk?

Anna.

Nr 1049. Jag har en mycket vacker lampa med bronsofett men bronsen börjar blifva afsliten. Finnes det något, som man själf kan bronsera den med.

Anna.

Nr 1050. Vill någon godhetsfullt upplysa, huruvida de betalar sig att öfversätta böcker från främmande språk

**Aktiebolaget
Lindells Möbelfabrik,**
f. d. Joh. Aug. Lindell & Söner.
— Kongl. Hofleverantör. —
Möbler i alla moderna stilsorter.
Möbler i renässans, roccoco, Louis XVI och empire.
Skicklig möbelskulptör. Mätliga priser.
Vid inrättande af nytt hem eller ombildande af gammalt infordra alltid ritningar och kostnadsförslag från
**Aktiebolaget Lindells Möbelfabrik,
NORRKÖPING.**

och till hvem man skall vända sig att få arbetet såldt. Äfvenså af »The Two Orphans» (de Två föäldralöse) af R. Dénery finns öfversatt på svenska? Sie.

Nr 1051. Hvad är vid stekning af vildt anledningen till att såsen spädd med mjölk skär sig oaktadt alla försiktighetsmått vidtagits. Mjölkens är sot, får ett uppkok, och tillsättes endast i små portioner.

Lisa.

Nr 1052. Skulle någon vilja upplysa mig om huruvida jar själf skulle kunna putsa upp en ekmöbel där särskildt de släta ytorna på bord och buffett äro fläckiga samt om det finns något medel för att rysslädret hvarmed stolarna äro klädda skall återfå sitt ursprungliga utseende och glans?

Marta.

Nr 1053. Vill någon gifva mig upplysningar om norska tidskriften »Nylændes» samt kvinnobladet »Urds», red- och prenumerationspris o. d.

A. P. från Finland.

Nr 1054. Skall man om man begagnar borax i tvättvattnet, likväl använda två? Hvilken tvålart är bäst?

Lisa.

Nr 1055. Hvad fordras för att komma in vid folkskoleläraryrkesseminarium? Har hört sägas, att det skall vara mycket svårt att få inträde. Bör man hafva genomgått någon folkskolskola? Hvilken ålder bör man hafva uppnått?

Verdandi.

Nr 1056. Finnes någon bok innehållande spridda tankar af olika författare?

Samlare.

Nr 1057. Hvilka äro orden till: »Kan det tröste?»

Oviss.

Nr 1058. Finnes någon tidskrift, som i ord och bild framställer nyutkomna konstalster? Företädesvis taflor af våra större eller yngre målare? Namnet och priset?

Konstvän.

Nr 1059. Kan någon gifva mig förställningen på en säng, som börjar så här: »Vore jag viss om att din kärlek äga».

Engenie.

Nr 1060. Föresätta universitetsstudier alltd studentexamen på latinlinien eller kunna äfven realistudenter med fördel studera och afläggja examen på åtminstone en del af universitetens fackskolor?

En pappa.

Nr 1061. Om en omynlig flicka dör och lämnar efter sig halfsväson, far och morbröder samt styvmoder hvilka skola då ärfva henne?

Intresserad.

Nr 1062. Kan någon upplysa mig om, hvar en bättre flicka kan få lära hemfinbageri-yrket, huru lång tid som bör beräknas samt hvad det kan kosta?

Mycket hägad.

Nr 1063. Skulle någon vilja lämna beskrifningar på dessa goda, treliga små varmätter som nu så ofta, under namn af »småvarmt» förekomma på större hoteller?

P. K. X.

Nr 1064. Jag har lagt några dadelkärnor i en låda fylld med sägsån och haft den stående i kakelugns-sch och nu ha de börjat gro. Jag ville därför bedja någon att upplysa mig om hurdan jordblandning jag skall plantera den i och hur snart jag skall omskola den.

Tyska lärarinnan Elisabeth.

Nr 1065. »Eika» Norrkvidinge utlofvade i ett svar för långt tillbaka (när, kan jag tyvärr inte säga), att gifva en mängårigt lidande rec. på pulver, som hjälpt många för hufvudvärk och nervositet. Frågas om hon skulle vilja gifva samma recept till ännu en lidande?

Sjuksköterska.

Nr 1066. Vill någon som väl känner till saken, gifva mig anvisning på en kvinnligt trädgårdsskola, där en ung, fullkomligt frisk, men ändå ej rätt stark, skulle kunna genomgå en kurs för att genom vistelsen i friska luften bli härad? Är det verkligen fina flickor som genomgå trädgårdsskolor, så att man kunde påräkna trefligt sällskap? Fordras det strängt arbete?

Sally.

Nr 1067. Hvar kan en 20 årig yngling fullständigt och grundligt få lära alla till bokbinderiet hörande arbeten? Finnes det inom Sverige helst vid västkusten, någon skola för detta fack? Och i så fall vid hvad tid börjar och slutar kursen och hvad är adressen och afgiften?

Intresserad Bohusläning.

SVAR

ENHVAR af Iduns läsarinna uppmannligt att till inbördes nytta i mån af förmåga besvara insända frågor. Svaren insändas till redaktionen, och angives all tid tydligt nummer å den fråga de gälla. At de tre af våra läsarinna, som under årets lopp tillfylltstörande besvarat det största antal frågor, komma vi som en uppmanträn att vid dess slut utdela tre pris, hvardera bestående af 25 kronor. Förden skul' bõ en hvrr, som insänder svar, alltid underteckna med samrn signatur.

Nr 931. God och tydlig beskrifning på tillverkning af alla dessa drycker kan ni få i fru Langlets »Husmodern».

Karla Rönne.

FREJA-MAGASINET

C. E. LAGERSTRÖM
**18 Humlegårdsgatan 18,
29 Drottninggatan 29,
18 Götgatan 18.**

SIDEN
till blusar och garnering i rikt urval.

Nr 962. Man tager ½ kilo af det gröna skalet af mogande valnötter, skär det i små bjar och kokar dessa med 5 gram kinabark-pulver i ½ liter vatten, (tills detta kokat in till hälften. Denna vätska filtreras nu, och för större hållbarhets skull tillsättes en liten kvantitet sprit. Man fuktar håret härmed några gånger i veckan; de grånade hårstråna synes då mindre.

Tordis Ugglå.

Nr 963. Hvar är flugpappret Taugle Foot köpt? Blir nog bäst höra efter där huruvida det är giftigt för människor eller ej. Har nämligen aldrig hört det omtalas; ej heller visste man någonting därom på de två apotek, till hvilka jag vändt mig med förfrågan.

Tordis Ugglå.

Nr 965. Fru Stina Rodenstams hushållsskola rekommenderas. Prospekt på begäran. Adr. Hudiksvall.

Tordis Ugglå.

Nr 968. Menar Herdis i in- eller utlandet? — En utmärkt pension för unga flickor är annars fröken Cecilia Milowas i Sköfde.

Tordis Ugglå.

Nr 969. Det var förr mycket brukligt och förekommer väl ännu någon gång att i hõrnen på visitkortets baksida äro tryckta bokstäfver, som skola tillkänngifva afsikten med besöket. I ena hörnet stod sålunda: p. p. c. (pour rendre congé, d. v. s. för att taga afsked); i det andra: p. c. (pour condaler, för att beklaga sorgen); i det tredje: p. f. (pour féliciter, för att lyckönska) och i det fjärde: p. r. v. (pour rendre visite (för att aflägga visit)). Allt efter afsikten med besöket vek man så det ifrågavarande hörnet öfver på rättsidan af kortet, där namnet stod, och den, som besöket gällde, visste då strax i hvilken afsikt det aflägs. Det enda, som ännu är vanligt på korten, är p. o. c., emedan den, som skall resa, sällan har tid att komma igen för att taga afsked och därför skriver dessa bokstäfver på kortet med bliverts, då han icke träffar någon hemma, som kan underrätta vederbörande om hvilket ändamål hans besök hade. Desto mera brukas det nu att vika öfver hela ena kanten af kortet, antingen på framsidan eller baksidan. Är afsikten med besöket blott att aflägga en visit, vikes hela den ena kanten, unegefår en centimeter bred, öfver till framsidan, och har man med visiten den afsikten att visa sitt deltagande, vikes kanten öfver på baksidan. I senare fallet riffer man ofta en liten skåra i den öfvervikta kanten; somliga rيفا alledes af den.

Tordis Ugglå.

Nr 972. Tag en bit krita och gnid vårtorna med den samma så ofta ni kommer ihåg det. Vet af egen erfarenhet att det hjälper.

Maja.

— Ett lätt och billigt medel är den gula vätska, som innehålls i svalörten (Chelidonium); man bestycker ideligen värtan därmed, och efter få dagars förlopp skall den vara aldeles försvunnen. Medlet är pröfvadt.

Tordis Ugglå.

Nr 975. Någon bättre växtflora än Krook & Almqvists finnes numera ej att tillgå i bokhandeln. Den, efter hvilken Lunds- och Upsala botaniska bytesföreningars poåttförteckning är upprättad, torde ni få genom något antikvariat. J. L. Törnqvists bokhandel Landskrona, har godhetsfullt anskaffat tvänne exemplar men till olika pris (det ena åtskilligt dyrare än det andra) och dessutom vore de betydligt använda. Vänta ännu någon tid; en ny växtflora skall ju snart utgå i bokmarknaden.

Tordis Ugglå.

Nr 976. När näsan visar benågenhet att i kylig luft bli röd, ingnider man den med tvålspnit.

Tordis Ugglå.

Pålsverk
alla slag såsom pålsar, muffar, kragar, boor, mattor, fallar m. m. färgas, tvättas af

ÖRGRYTE
Kemiska Tvätt- & Färgeri-
Aktiebolag,
GÖTEBORG
Obs! Enda pålsfärgeri i Sverige.

Kongl. Hofleverantör
Winborgs

Attika **deus**

Sardellpastej

Alltså..... köp vid be-
hof Visitkort, Kautschuk-
stämplar, Korta Varor, Si-
giller m. m. från

John Fröberg, Finspong.

Fördelaktigast för enhvar.

Illustr. priskurant gratis,
ej franko.

N:r 977. Söker ni hjälp för ert barn,
som lider af engelska sjukkan, så vänd
er förtroendefullt till doktorinnan H.
Forssberg, förr bosatt i Stockholm nu
Norrköping, Norra Kyrkogatan 16. Om
någon hjälp finnes för ert barn, så
råder hon er bäst.

En tacksam mor.

N:r 977. Det finns ju en mångfald
medel mot hicka; se här några: Mot
envis hicka hjälpa några droppar ättika
på en bit socker, eller att hålla båda
armarna upp över hufvudet och hålla
dem där så länge som möjligt. Vill intet
annat hjälpa, brukar det vara bra att
doppa en näsduk i kallt vatten, vrida
af den, anbringa den öfver magen och
öfverhölja den med en torr näsduk.
Den därigenom så småningom utvecklade
värmen skall sedan komma hickan att
upphöra. Äfven den häftigaste hicka
kan strax afhjälpas genom att med hö-
gra handen klämma pulsådern på vänstra
handleden en a två minuter. Mot kramp-
aktigt hicka, som återkommer med mel-
lanrum, är utspädd eller destillerad svaf-
velsyra (acidum sulfohydricum) ett pro-
fveradt medel. Man håller 2-3 droppar af
denna syra i ett vinglas vatten och
tager en tesked däraf hvarje halftimme.
Vore det inte säkrast att rådfråga en
skicklig läkare, helst speciallist i barn-
sjukdomar, för er lilla gosses sjukdom?
Huskurer hjälpa nog inte härvidlag.

Tordis Ugglå.

N:r 979. Tekniska skolan i Malmö.
Inackorderingsriset beror naturligtvis på
hur pass komfortabelt ni vill bo.

Tordis Ugglå.

N:r 980. Sök hjälp vid Kneippbada-
n Borg, där många rent underbara kurer
blifvit gjorda och där många före er
blifvit friska, just ifrån den sjukdom ni
lider af. Gerne skall jag lämna er alla
de upplysningar ni önskar, om ni upp-
ger er adress

Erfaren.

N:r 981. I Hagdahls kokbok finnes
mycket bra beskrifning på tunnbrån.
Oraklen i Ö.
N:r 984. Engelska är visserligen
världsspråket, men tyska förekommer
mest inom affärsvärlden. Hvar ni bäst
kan lära er det, är svårt att säga,
då ni ej alla upplyser om, i hvilken
del af landet ni bor.

Tordis Ugglå.

N:r 987. Undertecknad känner flere,
som med godt resultat använt hennes
smörjelse för barn.

N:r 988. Under adress: Nora p. r.
Oraklen i Ö.

N:r 989. Om 18-årig fru korresponde-
rar med H—o., P. R. Stålborg, erhål-
les bot.
N:r 989. Som en alldeles säker hjälp
för den härväxt, hvaraf ni besvärats,
kan jag rekommendera a behandling med
Röntgenstrålar. En mycket nära anför-
vant till mig, hvilken i hög grad gene-
rats af samma åkomma har hos d:r
Sjögren i Stockholm blifvit fullständigt
botad. Helt säkert kan han råda bot
för äfven detta, som ju tyckes vara
begränsadt och e't tillfälligt råd kan
han gifva er. Den dam som jag vet
blifvit botad af honom har försökt åtskil-
liga medel, som hjälpt för en tid, men
endast förvärrat det onda. Röntgen-
strålar äro det enda absolut säkra, ty
rotterna förstöras af behandlingen.

J. W.

N:r 990. Stekben brynas i ugn spådas
med svag buljong silas upp och få
sjunka. I den klara buljongen lägges
liten gelantin. Profvadt af erfaren hus-
moder.

Oraklen i Ö.

N:r 992. Ich hatte einst ein schönes Vaterland
Der Eichenbaum wuchs dort so hoch,
Die Veilchen nickten sanft. —
Es war ein Traum.
Und als ich nun in's ferne Ausland kam
Da war ein Mädchen zaubersön

und blond von Haar zu sehn! —
Es war ein Traum.

Das küsste mich auf deutsch und sprach
auf deutsch

(Man glaubt es kaum wie gut es klang)
Das Wort: ich liebe dich! —

Es war ein Traum.

(Heinrich Heine).
G. U. H.

N:r 993. Medel mot röda händer:
Då man tvättat sig torkar man hän-
derna sorgfälligt med en mjuk hand-
duk, gnider därefter in dem med lanolin
och torkar af den lanolin som ännu
efter duktig inredning icke trängt in
i huden. Det hjälper äfven bra att
hvarje kväll ingnida händerna med
ichtyol, upplöst i sprit. Och dessutom
måste de handskar man begagnar hvar-
ken vara för små eller för hårda. —
Emot röda händer rekommenderas des-
utom följande salva, som hvarje gång
man tvättat sig skall ingnidas duktigt:
100 delar lanolin 25 delar flytande pa-
raffin 1 del vanillin och 1 droppe ro-
senolja. Denna salva har äfven visat
sig lämplig att ingnida i ansiktet för
att konservera hyn. — Ett af de vik-
tigaste medlen vid hudens vård är att
tvätta händerna i mjukt vatten eller
vatten, som gjorts mjukt genom att
kokas eller genom tillsats af borax.

Tordis Ugglå.

N:r 994. D'ick es krumma d' milch om
ni är i tillfälle därtill. Hafresoppa, för-
tärnd inman ni ännu stigit upp om morg-
narna, är bra. Hvilja er en half timme
efter maten och ligg länge om morg-
narna.

Tordis Ugglå.

N:r 996. Ni kan nog få den genom
någon antikvarisk bokhandel ex Gö-
deckes antikvariat, Fredsgatan, Stock-
holm.

Tordis Ugglå.

N:r 998. Om den heliga Elisabet
kan Svea B. få upplysningar i hvarje
större världshistoria (t. ex. i Webers
andra boken, sid. 275). Hon ledde i
början af 1200-talet. Sök henne bland
skildringar af inkvisitionens munkordnar
och religionsstrider i Tyskland.

G. U. H.

N:r 1001. Genom läsning af goda bö-
cker, som ni nog kan erhålla från något
lämbibliotek, samt genom åhörandet af
föreläsningar, kan ni allt få veta en
hel del. Men för att skaffa sig verklig
bildning behövs både tid och pengar.

Tordis Ugglå.

N:r 1003. Till konservering af frukter
är ej salicylsyra, måttligt använd, skad-
lig för hälsan.

Tordis Ugglå.

N:r 1004. Det är nog om testamentet
bevittnas af två gode män

Tordis Ugglå.

N:r 1006. Gå igenom en Bantingskur.
— Genom en kurs i närmaste rid-
skola.

Oraklen i Ö.

N:r 1007. Om tjänarna skola behand-
las, så att de ej ständigt flytta, anser
jag, att 160 kronor i månaden är det
alla minsta ni bör ha att hushålla med.
Sagda summa räcker dock hvarken till
öl, vin eller bänvvin.

Moster Emma.

N:r 1003. Bikupans adress är: Klara-
bergsgatan 21. Giöbels adress: Kungs-
trädgårdsgatan 2 samt Norrmalms-
torg 3.

Oraklen i Ö.

N:r 1010. Låt tvätta kläderna på en
tvätstanstalt; det sparar mycken tid och
är ej heller så dyrt, som många förestäl-
lar sig.

Tordis Ugglå.

N:r 1011. Fru (fröken) doktor N. N.
är rättast.

Tordis Ugglå.

N:r 1029. Hos närmaste stadsträd-
gårdsmästare eller hos trädgårdsmästare
på större egendom.

Oraklen i Ö.

N:r 1030. Skrif direkt till fru Stina
Svartling, född von Hofsten, Örebro,
och begär prospekt. I kurserna deltaga
 flickor ur alla samhällsklasser.

Oraklen i Ö.

TIDSFÖRDRIF

CHARAD.

När det regnar du mitt första hör.
Hos krukmakaren finner du mitt andra.
Hos onskfullt mitt hela för
Själ är säkert allra mest att klandra.

ELINE.

LOGOGRYF.

Än är jag tåld, men nästa år —
O, smärta utan gräns —
Af vederbörande jag får
En spark, som neslig känns.
Ifrån den plats jag innehaft,
Så länge som jag minns,
Jag flyga får, som knif från skaft;
Pardon därför ej finns.
Två helga män till grannar, jag
Har haft den hela tid,
Och det har varit ett behag
Att lefva få i frid.
Jag satt i ro uti mitt bo,
Så nöjd med världen all,

Specialité:
***** Glas- och
Porslinsserveriser.**
Prøver & prisuppgifter på begäran.
**Aktiebolaget
Brising & Fagerström,**
f. d. G. Johanson, Kosta Glasmagasin.
24 Regeringsgatan 24
STOCKH OLM.

PALINDROM.
I sanning svag jag icke är
Ej heller lätt att lyfta,
Ty hela himmelen jag bär
Uppå min skuldras klyfta;
Dock bar mig flickan, yr och glad,
Lätt uti valsens ringar,
Där hon, en vingad oread
Vid älskarns arm sig svingar.
Omvänd egentligen jag hör
Till hushållsgöromålen,
Och skall det smaka, mig du bör
Så arterna som kälren.

L—TZ.

Den första rutans siffra representerar en
vokal, 2:a lodräta siffernden betecknar del
af människokroppen, 3) träd, 4) mansnamn,
5) djur, 6) minnesvärd handling, 7) hvad en
kvinna allra minst får vara, 8) stad, 9) hvad
som stundom nog kan begås, 10) badort, 11)

hvad endast ett ogift fruntimmer kan bli,
12) stad, 13) blomma, 14) musikterm, 15)
adel utöfning, 16) vatten, 17) titel, 18) fågel,
19) konsontant. Mellersta vägräta rutraden
beteckner en hög titel.

E. O. N.

Och kunde aldrig, aldrig tro
Att nära var mitt fall.
Då höjs från mängden upp ett skrån:
»Af helgon vi fått nog,
De flesta måste köras där'n.»
Och tänk, det ropet tog.
Min ena granne, stackars man,
Mitt öde dela får;
Den andre man ej rubba kan —
Han allt för säkert står.
Åt honom nicka vi farväl
Ta' stafven upp samt gå,
Och se'n skall ingen enda själ
Med tankar mer mig nå.

Utaf hälsoställen ett.
Ännu ett, om jag minns rätt.
Nyttigt vid en större tvätt.
Ett apostlanamn. Ett rör.
Hvad kaviaren vara bör.

SIBYLLA.

PROKOP.

1—5:
En ganska lustigt vriden kropp,
Som slutar i en liten topp.
2—5:
En som har vingar, näbb och klor,
Och är med luftens fåglar bror.
3—5:
Ett ord som många kvinnor har
Fått lyssna till i all sin dar.

2—5:
En tydlig vink åt en som kom
Att lika hastigt vända om.

SIBYLLA.

VERSGÅTA.

Följande ord, rätt ordnade, bilda en fyr-
radig vers ur ett poem af en af våra större
skalder:
friska, gudomlighetens, o, lunder,
andedragt, jords, kvaluppfyllda,
du, kärlek, under, och, livvets,
i, himmels, fläkt, salighetens.

S. R.

GÅTA.

Min lott på jorden
Är dyster vorden
Där in jag träder,
I svarta kläder,
Nog nöjet lyktar,
Och löjet flyktar.
Där ingen glädes
Jag är tillståndes
När under kullen,
I djupa mulden,
En älskling gömmes,
Jag icke glömmes.

ELINE.

**BOOKSTAFSOMKASTNINGS-
GÅTA.**
(För gourmander.)
Spjarka epos, spungka kanna, gammal
nirb, när plog onni, glob jun, kalf af efve,
ta port dos, elfvesärg, äster pärl, ket flask,
bror abe, klas vill nåk, stam i topi, slipa i
loran, ir snus.

**Albin Lenhardtssons
Stomatol.**
Den bästa för
tändernas, munnens o. hudens vård.
Säljes å alla apotek i riket samt hos
hrr Parfym- och Specierhandlare.

Begynnelsebokstäfverna bilda namnet på
ett födoämne märkt med särskildt firmanamn.
E. O. N.

LÖSNINGAR

TILL TIDSFÖRDRIFVET I N:r 49.
CHARADEN: Sofahemmet.
KONSANTFÖRÄNDRINGSGÅTAN
diska, fiska, piska, riska, viska.
PUNKTGÅTAN: Ofta kommer spe öfver
spottarens dörr.

LITTERATUISIFFERGÅTAN: Lodräta
raden: Kvinnan inom svenska litteraturen.
Författarinneamnen i de vägräta raderna:
1) Elisabet Kjellberg, 2) Anna Gustafva
Hjelmerus, 3) Marie Sofie Schwartz, 4) Sofie
Knorring, 5) Anna Sandström, 6) Selma
Lagerlöf, 7) Lilly Engström, 8) Nathalia
Krook, 9) Augusta Nylander, 10) Lotten von
Krämer, 11) Tengbom — »Mattis», 12) Tha-
lia Schough, 13) Sonja Kovalevsky, 14)
Amanda Kerstedt, 15) Hedvig Indebetou,
16) Mark Stern, 17) Agnes Ekermann, 18)
Lina Sandell, 19) Vilma Lindhé, 20) Gerda
Wigström, 21) Stig Stigson, 22) Elma Tenov,
23) Sorella, 24) Rust Roest, 25) Mary Ka-
radja, 26) (Maria) Nyström, 27) Laura (Fitting-
hoff) 28) Hjärdis, 29) Esse'de, 30) Adelaide
Nauckhoff.
Signaturer ur författarinneamnen efter
samma ordn.: E. S. K., Sten Jung, F. M. C.,
Snorre, Öda, Rafael, Erny, Aina, Anna A ,
René, Stenia, Olga, Sylva, Stade, Ib, Stern,
Neaga, Ina, Ad, Ave, I., Lea, Ella, Eros,
M. R. (Math. Roos), M. N. (Maria Nyström),
L—a, H. (Helena Nyblom), L. D. (Lotten
Dalgren), A. L. O. E.

BREFLÅDA

REDAKTIONENS BREFLÅDA.

H. »Nu när lusten att försköna hem-
men.» skriver H. till oss, »allt mer
och mer griper omkring sig, kunde det
möjliga för Iduns läsare vara af intresse
att se några interjörer af ett par, tre,
verkligen vackra, konstnärligt inredda
finska hem.»
Ja, hvarför icke — om ett verkligt
godt och representativt urval kan göras.
Allt som rör Finland och de finska
hemmens lif är ju för svenska hjärtan
så kärt. Vi bedja H. närmare meddela
sig och utveckla sin plan.
BALOO. Vi måste allt fortfarande
förstöka vårt hjärta kära Baloo. Det
är fullkomligt otacksamt att göra dus-
sinrim i våra dagar.
S. N. Notisen, som för öfrigt bäst
hör hemma i dagspressen, skulle nu
komma för långt post festum.
HELIOS. Formen stod ej i jämnhöjd
med det välmänta innehållet, hvarför vi,
tyvärr, ej kunna ha det nöjet.
—NG. Fullt i poesifacket! Returporto
följde ej.
SOFI. 6 kronor.

EXPEDITIONENS BREFLÅDA.

»18 år», Grythytted. Annonsen kos-
tar 1:80 pr. gång.
»EMY ANNY, AGDA», Grythytted.
Eder annons kostar kr. 1:80 pr. gång.

Billig Julklapp!
Bomullsklädningar
i afpassade bitar å 8 meter, äkta färger, nya
vackra mönster, som kostat 4 kr., bortslum-
pas af en händelse till 2: 50 pr styck.
Zederfeldt & Hansen,
6 Observatoriegatan, Stockholm.
Rikst. 2703. Allm. tel. 893.

No. 4711
Eau de Cologne
(blå och gul etikett).
Den är den äkta, starkaste, var-
aktigaste, mest uppriskande och
stärkande.
Försäljes af alla välsorterade par-
fymhandlare.

**Flytande
Silfver**
Öfverträffadt Silfverputsmedel.
Rifver icke, nöter icke, men förläner
däremot föremålen en garanterad ren
silfverbeläggning med hög glans. Arbetet
och kostnaden ringa. Pris pr flaska
1:50. I Apoteken, Färg-, Parfym-, Spe-
rier- och Bosättningsaffärer; i parti hos
WILH. BECKER,
Kungl. Hofleverantör,
5 Malmstorgsgatan 5,
STOCKHOLM.

Husmodrar! Spara
 är lösen för hvarje
 hushåll med en
 begränsad hus
 hushållspenning!
 Huru göra en
 verkligt stor bespa-
 ring? Jo, använ-
 den i Edra hushåll
 Fellerina Margaria
 Göteborg, som ä
 bäst, drygast och
 billigast!

Sparkasseräkning
 5 proc. ränta.
Nordiska Kreditbanken
 8 Drottninggatan 8
 Mynttorget 4 Drottningatan 102

Familjhomografen.
 En apparat för förstoring och förminsk-
 ning af ritningar, mönster och monogram
 på papper, tyg, trä m. m. Pris 12 kr. In-
 tyg och beskrifning mot porto
 Homograf-fabriken, Stockholm.

Clara Fabriks Stearinljus
 S. CLARA

**Prima torr Björk-, Al-
 o. Barrved samt An-
 thracit, Kol o. Kokes**
 hos
J. O. OLAUSSON,
 Roslagsgatan,
 midt för Tegnérsgatan.
 Allm. Tel. 6279

Kaffe & The!
 Specialité ängrostadt kaffe såsom java,
 plantage och moocablandningar till särdeles
 laga priser.
 Såsom något särskildt godt och billigt
 bedja vi få framhålla vår plantagebland-
 ning till 1,60 och vår javablandning nr 1
 till 2 kr. pr kg. Dessutom extrablandningar
 till 2,50, 2,80 och 3 kr. pr kg.
 Utsökta kinesiska teer till 4, 5 & 6 kr. pr kg.
 Order till landsorten exp. med största om-
 sorg mot insänd i likvid eller efterkräf.
J. F. Broms & Son.
 Etablerad 1845.
 Norrlandsgatan 6, Stockholm.

I alla bokläder à 75 öre:
 — **General Lee's marsch** —
 för piano, är lättspelt och vacker.

»THE LANCET», London, den största
 medicinska Journal i världen, yttrar om
 Capsuloids:
 »Capsuloids innehålla rent naturligt järn.
 Detta är en god metod att gifva in järn.
 Det är på detta sätt lämpligt för mgen och
 upptages lätt i blodet. Manga taga anstöt
 af haemoglobinmixturernas onsygga useende.
 Capsuloids förete intet spar af sådan
 onsygghet, och det har uppenbarligen an-
 vändits stor omsorg vid deras beredning.»
 »Blodbrist, blekhet och kroniska sjuk-
 domar, isynnerhet dålig matsmältning,
 förstoppning samt kroniska bröst- och
 närvsjukdomar försvinna sålunda hastigt,
 enär nytt blod frambringas genom intagande
 af Capsuloids. Hos barn äro värkningarna
 ofta i ögonfallande. Capsuloids säljas endast
 å alla apotek till 2.50 för ask.

Den, som behöfver siden, E. Spinner & C:i,
 förre J. Zürer's Sidenfabrik, Zürich.
 Grundlagd 1825.
 torde rekvirera provver af vårt med de sista nyheterna rikhal-
 tigast sorterade lager i svarta, hvita och kulörta sidentyger till
 blusar, bal, sällskaps- och promenad-toiletter.
 Försändas direkt till privatpersoner meter- och styckevis
 till fabrikspriser.

KAFFE.
 För vinnande af utrymme för ett större
 höstlager, utförsäljes under den närm. tiden
 Cirka 5,000 balar
 af utsökt goda kaffesorter, till följ. låga priser:
 God Santos à 0,70, 0,90, 0,95, 1,01 pr kg.
 1:ma Santos Plantage-Kaffe à 1,05 pr kg.
 Extra 1:ma Kostarika à 1,10 pr kg.
 Särskildt rekommenderas ett extra fint s. k.
Portorico Kaffe à 1,15 pr kg.
 Prima Liberia à 1,08 & 1,16 .
 Fint Javakaffe, utsökt godt à 1,18 .
 Extra 1:ma Blå Java à 1,20 .
 Kaffet sändes till landsorten mot efterkräf
 eller förut insänd remissa (minsta parti 10 kg).
 Vid köp af hel bal om cirka 60 kg.
 levereras varan fraktfritt vid köparens
 närmaste järnvägs- ell. ångbåtsstation.
 Prof af samliga sorterna erhålles franko
 mot 20 öre i frimärken.
 Försumma icke att profva dessa
 verkligt goda och billiga Kaffe-
 sorter, hvilka ej äro att förväxla med
 de, som af andra firmor utbudjas un-
 der samma namn.
K. W. Karlberg,
 Mästersamuelsgatan 10, Stockholm.
 OBS! Fullt profenl. vara Redbar beh

AGRA MARGARINFABRIK,
 STOCKHOLM,
 levererar alltid kärnfärskt
Grädd-Margarin.

Olaus Olssons Kolimport-A.-B.
 Stockholm.
 1:ma ANTHRACIT.
 Hushållskol. Cokes. Briketter.
 Allm. 8 68 Riks 179
 4736

Nyaste & finaste
PARFUM
 för hushåll
Perles d'or
Wilhelm Rieger,
 Frankfurt
 a. M.

Finnes i alla finare
 parfymaffärer.

Inga Bröstkarameller
 hafva hittills vunnit så stort och all-
 mänt erkännande som
MUNKENS.
 Begär därför alltid
MUNKENS
Bröstkarameller.
 Partilager hos Hammarsten & Co,
 Stockholm.
 Allm. t. 21 87. Rikst. 12 20.

Tandvärk.
 I många fall kan tandvärk häfvas på få
 minuter medels Salubrin, i andra fall kan
 Salubrin användas til lindring och påskynd-
 dande af förbättring. Vid oödmålenslig
 användning kan man till ingen nytta skada
 huden med salubrinbehandling. Använd där-
 för Salubrin af den styrka och på det sätt,
 som i beskrifningen angifves, i hvilket fall
 Salubrin endast kan göra nytta men icke
 skada.
 Salubrin tillhandahålles i parfym-, spe-
 ceri- och färgaffärer. Partilager hos Geijer
 & Co, Stockholm.

Lagermans
Metall-Puts-Pulver "Tomten"

för koppar och mässing framkallar, rätt an-
 vändt, en vacker och varaktig glans.
 Säljes hos alla välförsedda herrar speceri-
 & diversehandlande i riket.
 Ende tillverkare:
Kraft-Tvål-Fabriken, Jönköping.
 Prisbelönt senast vid Världsutställ-
 ningen i Paris.

Eva Hellmans
 illustrerade
KOKBOK
 å 6,75 inb. är allmänt ömtyckt och
 rekommenderad af Idun.

Jane Gernandt Claines
 nya bok
Pampan.
 Berättelse från Syd-Amerika.
 Pris Kr. 2: 25.
 Om denna framstående författarinna skriver professor Osc.
 Levertin i Sv. Dagbl.
 »Hon har i sitt temperament en åder af den specielt
 kvinnliga tjusning, af hvilken Duse skapat sin genialitet.»
C. & E. Gernandts Förlags-Aktiebolag, Stockh.

Nyttiga Julklappar
 för
BARNEN
BARNKLÄDER

I största urval. Billigaste priser.

29 M. Bendix 5.
 Drottninggatan & Sturegatan

Skånes Enskilda Bank
 uthyr i sitt brand- och dyrkfria
Förvaringshvalf
 fack mot årlig hyra af 20, 25, 35, 75 kronor, beroende på storleken.

Aktiebolaget Fabriken
C. O. Borgs Söner, Lund. anlagd år 1739.
 Färgeri, Kemisk Tvättanstalt,
 Ullspinneri, Väveri, Garn- och Väfnadshandel.
 Guldmedalj vid flera utställningar.
 Vi rekommendera vårt rikhaltiga lager af alla slags garn, i såväl ull som bomull,
 till billigaste priser i äkta, fornnordiska växtfärger, passande till
Konstvåfnad i allmogestil.
 Förfrågningar om lämpliga garnsorter och färger besvaras omgående och prof med
 prisuppgifter sändas på begäran.

Sv. Panoptikon
 Stockholm
 »Största sevärdhet.»

Depositionsräkning
 Räktagodtgörelse 5 1/2, proc.
Aktiebolaget
Stockholms Diskontobank
 Hufvudkontor: REGERINGSG. 1
 Afdelningskontor: HÖTORGET 8.

Hernösands
Enskilda Bank,
 8 Hamngatan 8.
 Depositionsränta 5 proc.
 Sparkasseränta 5 proc.
 Upp- & Afskrifningsränta... 3 proc.

Bankaktiebolaget
Stockholm—Öfre Norrland,
 Drottninggatan 6.
 Hushållräkning 5 %
 Kassacheck till 15, 20, 25 kronor.

Aktiebolaget
Sundsvalls Handelsbank,
 Gustaf Adolfs torg 14,
 godtgör å Sparkasseräkning 5 proc.
 (G. 94245)

Göteborgs
Enskilda Bank
 Brunkebergstorg 10 (Hotell Kung Karl).
Sparkasseränta 5 proc.

Inteckningsbolaget.
 —Stockholms Intecknings-Garanti Aktiebolag—
 Hufvudkontor: **Malmorgsgatan nr 1,**
 öppet 10—3.
 Afdelningskontor: **Biblioteksgatan nr 13,**
 öppet kl. 1/2 10—3.
 Depositionsränta 5 proc.
 Upp- och Afskrifningsränta 3 .
 Sparkasseräkning (vid Afd.-kont.) 5 .
 På kapitalräkning å 6 mån uppsägning
 godtgöres Bankens högsta depositionsränta
 och tillämpas vid inträffande ränteförändring
 den nya räntesatsen omedelbart utan före-
 gående uppsägning. (S. T. A. 68017)

Santal-
missionens **TE**
Broken Orange Pekoe & Pekoe.
 Garant. oblandadt, direkt import. från
 missionens egna plantager i Assam (s. o.
 från Himalaya).
 Säljes äfven å apoteken.
Santalmissionens Tedepot
 STOCKHOLM.

C. O. PETERSSON,
 WIRSERUM,
 rekommenderar sin tillverkning af alla
 sorters finare
Ekmöbler.
 Illustrerade prisuranter på begäran.
 Wirserum i maj 1900.
C. O. PETERSSON.
 Rikstelefon & telegrafadress Hultsfred.